

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt duo Indices, unus Titulorum initio Operis, alter rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

Titulus XVIII. De Furtis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75232)

ipſo factō Excommunicationem *can. canonica 107. cauſ. 11. q. 3. can. omnes 5. can. quisquis 21. §. ſiquis domum cauſ. 17. q. 4.* & præcipuè *c. conqueſti 22. de Sent. Excomm. ibi, Excommunicatos nuntietis*: quæ verba propriè ſupponunt jam Excommunicationem ab ipſo Jure latam eſſe, eamque ab homine, ſeu Judice publicandam, ut explicant *Suar. D. 22. de cenſur. ſect. 2. n. 10. Vallent. hic §. 3. n. 3. König ibid. n. 33.* eritque hæc reſervata Summo Pontifici, *Suar. l. cit. n. 4. Sayr. de cenſur. l. 3. c. 29. à n. 13. & alii apud Barboſ. in c. conqueſti cit. n. 2.*

¶ Porro ad Excommunicationem hæc incurrendam non ſufficit ſola effraſtio, quamvis violenta, ſed neceſſe eſt, ut ſequatur aliqua ſpoliatio Eccleſiæ, & ut eo ſine fiat per furtum, ſive per aliam gravem læſionem, illatam in bonis, & rebus Eccleſiæ: ſicut vice verſa nec ſufficit, ſi ſpoliatio, eſſi gravior, fiat ſine effraſtione. Alii verò Sacrilegi violatores Eccleſiarum

citra effraſtione, & ſpoliationem, ut ſiquis furetur calicem ex Eccleſia ſine violenta effraſtione, non incurrunt ipſo factō Excommunicationem, ſed ſunt excommunicandi. *Gloſſ. in c. conqueſti cit. V. excommunicatos. Suar. ſect. 2. cit. n. 6. Pirhing hic n. 54. & conſtat ex c. ſin. de Furt. & c. conqueſtus 16. de for. compet. ubi dicitur, Invaſores Eccleſiæ, tanquam Sacrilegos, anathemati uſque ad congruam ſatiſfactionem ſupponendos eſſe. Non ergo ſunt ipſo Jure excommunicati, ſed per ſententiam excommunicandi. Pirhing l. cit. Reiffenſtuel n. 43.*

Præterea ſi ſatiſficere noluert, ad poenitentiam non admittuntur; ſi autem volentes nequiverint, poenitentibus quidem ab luto & Sacrum Viaticum non denegatur, eorum tamen Sepultura intereſſe Clerici prohibentur *c. ſuper eo 2. de Raptorib. Barboſ. ibid. n. 2. Vallent. hic §. 3. n. 3. Pirhing hic n. 55. Wiertelner n. 41. Reiffenſtuel n. 42.*

TITULUS XVIII.

De Furtis.

POſt Raptus, & Rapinæ crimen ſequitur Furtum: cujus vocis triplex acceptio eſt. 1. lata, prout Sacrilegium, Peculatum, Abigeatum, Expilationem, & quam unque aliam injuſtam rei alienæ acceptionem includit. 2. ſtrictior, prout à præcedentibus contra diſtinguitur, quia tamen in hac acceptione à modo auferen-

di, an ſcilicet clam, & ſine vi, an verò palam, & vi intentata fiat, adhuc Rapinæ delictum comprehendit. 3. ſtrictiſſimè, & ſpecificè, prout per violentiam, quæ eſſentialis Rapinæ eſt, etiam ab iſta diſtinguitur, & designat ſpeciale aliquod delictum privatum: in quo ſenſu accipitur in præſenti Rubrica. Quare ſit

§. I.

De Furti Natura, & Varietate.

S U M M A R I U M.

1. Furti Etymologia.
2. &c. Definitio.
4. &c. Diviſio in manifeſtum, & non manifeſtum.
6. 7. Parvum, & Magnum.
8. 9. Simplex, & Qualiſicatum.
10. Primum, & Iteratum.
11. Rei, Uſus, & Poſſeſſionis.
12. Diurnum, & Nocturnum.
13. Domeſticum, & Extraneum.
14. Requiſita, ut commiſſum dicatur furtum.

15. &c. Caſus, in quibus non committitur.
22. &c. Caſus, in quibus commiſſum cenſetur.
30. &c. An furti reus ſit, qui rem alienam accipit, vidente illius domino?
33. &c. Aut qui furem non indicat?
36. &c. Vel debitori aufert, quantum hic ipſi debet?
40. &c. Qui detinet rem inventam?
45. &c. Vel aufert in neceſſitate?
52. &c. An furti obiectum ſit liber homo?

¶ QUAERITUR I. quid ſit Furtum? R. duo in quaſtione hac expendi debent, ſcilicet primò Etymologia iſtius Nominis, & ſecundò ipſa Delicti, hoc nomine ſignificati, eſſentia. Et quidem §. furtum autem 2. Inſtit. de oblig. qua ex delict. & l. furtum 1. princ. ff. h. tit. hujus Nominis

Etymologia juxta diverſa Jctorum placita affertur quadruplex. 1. enim aliqui cum Labeone putabant dictum à Furro, i. e. nigro, quòd clam, & in obſcuro fiat, & plerumque noctu. 2. alij cum Sabino à Fraude: hinc fraudulosa rei contrectatio dicitur l. furtum cit. §. ſin. 3. non pauci à ſeren-

ferendo, & auferendo; sibi enim fur affert, & alij aufert. 4. à Græco vocabulo phor, quod Latine Furem significat. Molin. tr. 2. de J. & J. D. 681. n. 1. Farin. prax. crim. q. 165. n. 8. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 1. Manz. ad §. furtum autem cit. n. 1. Vallens. hic §. 1. n. 1. Pirhing n. 1. König n. 1. Reiffenstuel n. 2.

Duplex autem Furti communiter affertur Definitio; nam primò TT. cum S. Thom. 2. 2. q. 68. art. 3. dicunt, quòd Furtum sit occulta acceptio rei aliene, domino rationabiliter inuiso. Azor p. 3. l. 5. c. 11. Sylv. V. Furtum n. 1. pr. Molin. D. 681. cit. n. 14. & S. Thomas, Less. l. 2. de J. & J. c. 12. n. 1. Laym. n. 1. cit. Illiung tr. 4. D. 3. n. 127. Pirhing hic n. 1. Reiffenstuel n. 2. Contrà Jurista communis cum Paulo Jcto, & Imp. ajunt, quòd Furtum sit fraudulosa contractatio, siue acceptio rei aliene, vel ipsius usus, aut possessionis ejusdem, lucri faciendi causà, prout habetur §. furtum 1. Inst. de oblig. que ex delict. & l. furtum cit. §. fin. Sylv. V. furtum n. 1. Azor c. 11. cit. & furtum à Jurisperitis, Molin. D. 681. n. 2. Less. l. cit. Farin. q. 165. n. 5. Laym. c. 1. n. 1. Manz. ad §. furtum cit. n. 4. Haun. tom. 6. de J. & J. tr. 2. n. 253. Vallens. hic §. 1. n. 3. Pirhing n. 1. König n. 3. Wielt. n. 1. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 1.

Addunt aliqui, Rei mobilis, & corporalis; quia in rebus immobilibus, ut sunt agri, & incorporalibus, ut sunt jura, actiones, & servitutes, furtum propriè committi non potest l. verum 25. ff. b. tit. quia talia nequeunt attrahari, vel auferri, ideòque dicuntur potius vi, vel dolo occupari, usurpari, aut retineri, quàm furto furripi. Sylv. n. 1. cit. Azor c. 11. §. dicitur primò, Pirhing hic n. 5. fin.

Quæritur 2. quotuplex sit Furtum? 2. variè hoc Jcti dividunt. 1. in Furtum manifestum, & nec manifestum, seu non manifestum §. furtorum autem 3. Inst. de oblig. que ex delict. & l. furtorum 2. ff. b. tit. Manifestum est, cum is, qui furatur, in ipso facto, seu actu furandi, vel in loco, in quo furtum factum est, siue publico, siue privato, antequam inde egrederetur, vel postquam egressus inde est, cum re furtiva, antequam illam perferret in locum, ad quem destinaverat illam perferre, & ea die cum eadem re permanere, siue à domino, siue à quovis alio est visus, vel deprehensus §. furtorum autem cit. l. fur 3. & seq. ff. b. tit. Ex quo colligitur, quid Furtum nec manifestum, seu non manifestum; nam ut §. cit. fin. Imperator ait, quòd manifestum non est, id scilicet nec manifestum est. Adeòque Furtum non manifestum est, quando fur non est visus, vel deprehensus cum re furtiva, vel si depre-

hensus est, primùm deprehensus est, postquam pertulit rem furtivam ad locum, quò destinavit deferre §. furtorum cit. ibi, sed si pertulit, quò destinavit, tametsi deprehendatur cum re furtiva, non est manifestus fur.

Perinde autem est, siue deprehendatur in loco publico, siue privato l. siue igitur 5. ff. b. tit. Item parvi refert, an deprehendatur ab eo, cujus est res furto ablata, an ab alio l. fur est cit. §. parvi refert 1. & l. si quis 7. §. fin. ff. eod. ibi, Parvique referre putat, dominus, an vicinus, an quilibet transiens apprehendat, Hodie tamen differentia inter Furtum manifestum, & non manifestum recessit ab Aula; quia poena pecuniaria dupli, aut quadrupli mutata est in corporalem, ut notat Farin. prax. crim. q. 165. n. 25. & q. seq. n. 18. Manz. ad §. 3. Inst. de oblig. que ex delict. n. 4. & ad §. 5. n. 11. eod. & vix unquam petitur duplum, aut quadruplum. Oldendorp. Forens. act. class. 7. act. 3. in pract. n. 4. Mynsing. ad §. ex maleficiis n. 21. & 24. Inst. de Adion. quamvis ex Jure Const. crim. Carol. V. art. 157. & 158, peti posset. Manz. n. 11.

Dividitur 2. in Furtum parvum, cujus æstimatio est infra 5. solidos; & magnum, cujus æstimatio quinque solidos, seu aureos Hungaricos æquat, aut excedit. Const. crim. cit. art. 157. & 160. König hic n. 5. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 10. An autem Furtum excedat quinque solidos, id non ex eo, quod forsitan ex re furtiva ad furem pervenit, wie hoch er es ohngefehr verkaufft / est æstimandum, sed ex vero valore ipsius rei contractatæ per Const. Carolin. cit. art. 160. ibi, und in solchen Fällen muß man ansehen den Werth des Diebstahls; & paulò post: und wie schädlich der Diebstahl dem beschädigten seyn mag. Carpzov. pract. crim. q. 78. n. 51. & duob. seqq.

Quando dubitatur, an res furto subducta excedat æstimationem quinque solidorum, vel non, interest, an illa adhuc existet, vel non. Priori casu, ad officium Judicis, & Assessorum ipsius spectat res furto contractatas judicialiter taxare, & æstimare, adhibitis etiam, si res ita potest, opificibus, & magistris artis mechanicæ peritis, qui cujusque rei pretium scire præsumantur, quibus tamen non aliter, quàm juratis, credendum est. In casu posteriori statur juramento illius, cui furtum est factum, ejusque æstimationi juratæ omnino creditur. Clar. §. furtum n. 18. Boss. tit. de Rapin. n. 36. Mascard. de probat. concl. 471. n. 32. Menoch. de arbitr. cas. 208. n. 2. Carpzov. q. 78. cit. n. 57. & seqq.

Dividitur 3. in Furtum simplex. Germanicè ein gemain / schlechter Diebstahl / cui

Nn 3

cui nulla circumstantia aggravans est annexa; & in *Qualificatum*, seu *Periculosum*, vulgò ein *gefliffener / gefährlicher Diebstahl* / quod habet annexam circumstantiam aggravantem v. g. vim, effractionem, &c. Ut verò effractio Furtum qualificatum efficiat, debet effractio hæc esse violenta, & seditiosa, seu quæ fit cum telo, & armis, magnâ adhibitâ violentiâ, ex qua facillè seditio oriri posset, & unde latrocinium à fure cum telo accedente metuendum. Carpzov. *pract. crim. q. 79. n. 3. § seqq.*

9 Et hinc juxta eundem Carpzov. *l. cit. n. 34. § seqq.* effractio violenta, conf. furtum qualificatum non est. 1. si quis horreum, tugurium, vel stabulum effringat, vel etiam casam, aut ædes rusticas ex limo confectas securi, altrove instrumento rumpat, vel pariete perfosso, aut fenestris ejectis intret; quia hæc apertura & effractio absque peculiari violentia perfici potest, neque ex ea seditio, aut latrocinium est præsumendum. 2. quando fur cistam, arcam, januam manu rumpit, vel clave adulterina, vulgò mit einem *Dietrich* / aperit. 3. quando in ædes, scalis admotis, vel alia quavis ratione ascendit, & sic furtum committit. 4. quando per tectum, stramine, quo tegebantur, remoto, ædes rusticas intrat; aut quando in oppidis tegulas in tectis diffringit, atque evellit, ut furtum faciat.

10 Dividitur 4. in *Furtum primum*, & *iteratum*. Porro ut iteratum dici possit, requiritur, ut non solum in rebus diversis, sed distinctis, & moraliter interpolatis temporibus sit commissum; nam continuatio facit unum actum; unde si quis uno die, actu continuato, pluries furetur, unicum furtum commississe reputatur *l. eum, qui 14. §. idem dicunt ff. b. tit. Gloss. V. non in totum ibid. Clar. V. furtum n. 14. Menoch. de arbit. cas. 295. n. 20. Farin. q. 167. n. 73. Haun. tom. 6. tr. 2. n. 213. Pirhing hic n. 23. König ibid. n. 9.*

11 Dividitur 5. in *Furtum Rei*, *Furtum Usus*, & *Furtum Possessionis* *l. furtum 1. §. fin. ff. b. tit.* *Furtum rei* committitur, cum res aliqua mobilis aliena, domino invito, auferatur. *Furtum usus* est, cum quis re aliena utitur aliter, quàm uti deberet *§. furtum 6. Inst. de Oblig. que ex delict. ubi si creditor, vel depositarius re oppignorata, vel deposita contra voluntatem domini utitur.* *Furtum possessionis*, cum ipse dominus alium, cui rei suæ possessio jure competeat, possessione ad illum pertinente privat, ut si debitor creditori invito pignus ante solutionem debiti occultè aufert *§. aliquando 10. Inst. eod.* Verùm hæc duo posteriora furtorum genera puniri criminaliter non solent, & nomine *Furti* communiter primum genus intelligitur.

Dividitur 6. in *Furtum diurnum*, & *nocturnum*. Illud interdiu, hoc noctu fit. Atque hæc divisio eo spectat, ut intelligatur, an liceat furem, in ædibus, & loco delicti repertum, interficere; nam de *Nocturno* fure id affirmatur *l. itaque 4. §. fin. ff. ad Leg. Aquil.* quod *ibidem* negatur de *Diurno*. *Molin. tr. 2. de F. §. F. D. 684. n. 1. König hic n. 4. de quo dictum est Tit. 12. n. 59. § seqq.*

Dividitur 7. in *Furtum Domesticum*, & *Extraneum*. *Domesticum* DD. vocant, quod fit à personis domesticis, & propinquis, puta ab uxore, liberis, servis &c. de quo agitur in *Const. Carolin. art. 165. § 170.* *Extraneum* est, quod à quolibet peregrino, qui ad familiam domini non pertinet, admittitur. *König hic n. 10.*

Quæritur 3. quid requiratur, ut commissum ab aliquo dicatur *Furtum*? Ex Juxta Definitionem *Furti n. 2.* datam quinque hæc requiruntur. 1. ut res, circa quam furtum versatur, sit corporalis, & mobilis. 2. ut sit aliena. 3. ut actu ipso contrectetur, seu auferatur. 4. contrectatio hæc fiat animo frauduloso, & luctri faciendi causâ. 5. ut dominus ejus rationabiliter sit invitatus.

Ex quo sequitur furtum non committi 1. sola voluntate, aut etiam conatu contrectandi rem alienam *l. possideri 3. §. si rem 18. ff. de acquir. vel amit. possess. & l. vulgaris 21. §. qui furti 7. ff. b. tit.* quia nondum fit contrectatio, quæ ultra animum etiam exigit ablationem, & detentionem rei. Hinc fur, saltem in foro externo, non est, qui furti faciendi causâ conclave intravit, vel etiam illud, aut arces, cistas &c. effregit, si nihil adhuc abstulit. *Sylv. V. furtum n. 1. pr. Azor p. 3. l. 5. c. 11. v. dicitur primò. Molin. tr. 2. de l. §. l. D. 695. n. 11. Farin. pract. crim. q. 174. n. 2. § seqq. Manz. ad §. furtum 1. Inst. de obl. que ex delict. n. 6. Vallens. hic §. 1. n. 3. v. dicitur contrectatio. König n. 21. Reiffenstuel n. 3. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 3. & alii passim.* Dixi in foro externo; nam in foro interno coram DEO furti jam reus est, qui furari solum intendit, etsi actu non furetur juxta *can. si propterea 29. de Penit. dist. 1. ibi. Si propterea non facis furtum, quia times, ne videaris, intus fecisti, in corde fecisti, furti teneris, & nihil tulisti.*

2. Non committitur furtum in re 10 merè incorporali; quia non cadit sub sensum, ac proinde contrectari nequit *§. incorporales Inst. de reb. corpor. & incorp. Sylv. n. 1. cit. Azor §. dicitur primò, Molin. D. 681. n. 14. §. Jurisperiti, Farin. q. 174. n. 67. Manz. n. 9. Pirhing hic n. 5. Reiffenstuel n. 2. Dixi merè incorporali, scilicet tali, quæ nullo modo circa rem corpoream versetur;*

fetur; nam circa usum¹, & possessionem, ut ex n. 11. *suprà* constat, potest committi furtum: & sic extra dubium est, quod furtum etiam in rebus incorporalibus locum inveniat. Magnif. P. Schmier l. cit. n. 14.

17 3. Non committitur furtum in re corporali immobili; explosa enim est sententia existimantium, etiam fundi, locive furtum fieri, prout constat ex l. *verum* 25. pr. ff. b. tit. tametsi enim res hujusmodi immobiles; tangi possint, non tamen possunt de loco in locum moveri; conf. nec furto surripi. Ita cum Sylv. Azor, Molina l. cit. docent Farin. n. 64. & seqq. Less. l. 2. de Just. c. 12. n. 4. Manz. ad §. 1. cit. n. 8. Valleng. hic §. 1. n. 3. v. dicitur contractatio, Reiffenstuel *ibid.* n. 9. Magnif. P. Schmier l. cit. n. 15. Magnif. D. Verlohner de Action. Furt. n. 4.

18 4. Non committitur furtum in re propria, si ita sit propria, ut in ea nulli alteri competat jus; quia furtum est contractatio rei alienæ: & re sua quilibet libere uti, vel abuti potest l. *sed et si* 25. §. *consulat* 11. ff. de hered. petit. cum quilibet rerum suarum sit moderator, & arbiter l. in re 21. c. mandat. Addidi, si ita sit propria, ut in ea nulli alteri competat jus; nam si alius jus in re mea habeat, ut habet creditor in re sibi oppignorata, utendo re illa contra jus istius committo furtum, non quidem rei, sed usus l. si is 66. ff. b. tit. Similiter sui, & partus sui furtum facit ancilla à domino suo fugiens, quippe cuius jus ita fugiendo lædit l. ancilla 60. ff. eod. Imò coram DEO, & in foro conscientie potest aliquis effici furti reus in re propria, nulli alteri obligata, per accidens, & ratione conscientie erroneæ, si accipiat rem, vel eam utatur, quam putat esse alienam, cum revera sit propria. Sylv. V. furtum n. 1. Azor p. 3. l. 5. c. 11. v. dicitur rei alienæ. Tambur. l. 8. Decal. tr. 2. c. 1. n. 1. Pirhing hic n. 5. Wiestner n. 4. Reiffenstueli n. 6.

19 5. Non committitur furtum in re, quæ in nullius est bonis, aut à domino habetur pro derelicta l. falsus 45. §. quodsi 5. ff. b. tit. cum enim hujusmodi res sit primò occupantis, illarum occupatio caret fraude, & fieri nequit domino invito. Azor l. cit. Manz. in §. 1. cit. n. 18. Pirhing hic n. 5. §. 2. v. tertio, Wiestner n. 4. Reiffenstueli n. 7. Quodsi res contractata ad alium quidem spectet, qui tamen nondum ejus possessionem cepit, ejus rei quidem in foro interno furtum sit, non tamen in foro externo, quamdiu à nemine possessa est; quia per quodlibet furtum possessio interrumpi debet: conf. ubi non est possessor, ibi nec furto locus est. Et hinc qui ex hereditate jacente aliquid sublegit, furti in foro externo non tenetur, nec furti contra eum

actio datur; quia subtili jure nullus censetur esse possessor, usque dum hereditas ipsa sit adita: sed factum hoc in aliud crimen incidit, scilicet expilatae hereditatis tot. tit. ff. §. C. de expil. hered. Excipiuntur res servandæ navis causâ in mare, aut flumen ejectæ; hæc namque licet non possideantur l. possideri 3. §. Nerva 13. ff. de acquir. vel amit. posses. tamen si quis eas in mari reperas, aut fluctibus expulsas lucrandi animo sustulerit, furti reus est §. fin. Inst. de rer. divis. König hic n. 18.

6. Non committit furtum, qui accipit rem, quam bona fide, & probabili ratione ductus putat esse suam, vel si alienam esse scit, eodem errore credit contentum fore dominum, etsi illam accipiat, vel usurpet l. inter omnes 46. §. *reus* 7. & l. qui re 76. pr. ff. b. tit. quia ejus contractatio non est fraudulosa. Sylv. V. furtum n. 1. Azor p. 3. l. 5. c. 11. v. dicitur fraudulosa, & dicitur invito, Farin. q. 174. prax. crim. n. 34. Manz. in §. 1. cit. n. 10. Haun. tom. 6. de Just. tr. 2. n. 272. Valleng. hic §. 1. n. 3. v. dicitur fraudulosa, Pirhing n. 3. König n. 20. Wiestner n. 5. Reiffenstueli n. 4. §. 6. Et hinc, etsi revera dominus invitus sit, non tenetur rem ablatam restituere ex ratione injustæ acceptionis, sed tantum ex ratione rei acceptæ, quod ex illa extat, aut quantum ex illa factus est ditor. Molin. tr. 2. de J. §. J. D. 684. n. 6. Qui accipit rem alterius, putans ipsum esse invitum, cum revera invitus non sit, coram DEO quidem, & in foro conscientie reus est furti, in foro externo tamen à furto absolvitur §. sed etsi credat 8. Inst. de oblig. que ex delict. Farin. q. 184. n. 139. §. seqq. Less. l. 2. de Just. c. 12. n. 4. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 1. v. per vocem, Tambur. l. 8. Decal. tr. 2. c. 1. n. 4. Pirhing n. 6. Reiffenst. n. 4. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 7.

7. Non committit furtum, qui rem alterius accipit ob aliam causam, sine animo furandi, aut lucrum faciendi. Azor p. 3. l. 5. c. 11. v. dicitur fraudulosa, Farin. prax. crim. q. 174. n. 16. Pirhing hic n. 3. Magnif. D. Verlohner de Action. furt. n. 2. §. 7. Estque perinde, sive id fiat joci, aut injuriæ inferendæ, & damnificandi causâ, Et hinc furti reus non est 1. qui alterum damnificandi causâ fructus immaturos, quibus uti non potest, decerpit, aut petulanter januam illius injuriæ causâ effringit, quamvis alii, hac occasione usi, furati sint res domino domus l. qui injuriæ 53. pr. ff. b. tit. ubi additur ratio; quia maleficia voluntas, & propositum delinquentis distinguit. Azor p. 3. l. 5. c. 11. v. dicitur lucri. Farin. q. 174. n. 11. Manz. ad §. cit. n. 13. Pirhing n. 4.

n. 4. König n. 23. Reiffenstuel n. 5. Magnif. P. Schmier c. 1. cit. n. 5. 2. qui rem alienam in flumen abjicit, vel igne comburitur, vel pecus alienum occidit; nam si hoc sine suo lucro facit, non ex furto, sed ex damno tenetur. Azor l. cit. Tambur. l. 8. Decal. tr. 2. c. 1. n. 1. Pirhing n. 4. Reiffenst. n. 5. Magnif. P. Schmier n. 5. Quod si tamen iste initio tempore contrafectionis habuit animum lucrandi, per hoc à furto, & hujus poena non excusatur, quod deinde rem ablatam à se abjicit, ne fortasse deprehendatur; quia initium rei inspiciendum est, non quod accessit postea l. si tantum 12. ff. de S. C. Maced. Gaill. l. 2. obs. 8. n. 3. Manz. ad §. 1. Inst. de oblig. que ex delict. n. 15. 3. qui abducit alterius ancillam libidinis exercendæ causâ l. verum 39. pr. ff. b. tit. ubi ratio redditur; quia non factum queritur, sed causa faciendi, que libido fuit, non furtum. Sylv. V. furtum n. 2. Farin. q. 174. n. 13. Manz. n. 14. Vallens. hic §. 1. n. 3. §. dictum fuit, Pirhing ibid. n. 4. Magnif. D. Verlohner de Ad. furt. n. 2. Neque obstat textus l. Fullo 82. §. qui ancillam 2. ff. b. tit. ubi dicitur is, qui ancillam non meretricem libidinis causâ surripuit, furti actione teneri, quia, ut laudatus D. Verlohner n. 2. cit. fin. cum aliis textum hunc explicat, hic intelligendus est de illo, qui talem ancillam principaliter quidem abducit propter libidinem, secundariò tamen intendit lucrum consequi, & abductam in usus domesticos retinere.

22. Queritur 4. quando, & per quem actum censeatur aliquis furtum committere? R. generatim loquendo non solum is, qui rem alienam, invito domino, aufert interceptiendi, sive sibi acquirendi causâ, sed etiam is, qui illam contra voluntatem domini contrafectat, vel eâ utitur, furtum committere censeatur §. furtum autem 3. Inst. de oblig. que ex delict. Neque hic vox Dominus sumitur, in sensu proprio, & pro eo, qui jus proprietatis in realia habet, sed prout significat illum, qui quodcumque jus reale in re sibi ablata habet. Atque hinc furtum committitur.

23. 1. Dominus Creditori clam auferens rem à se oppignoratam, aut Usuuario, vel Usufructuario rem in usum, vel usufructum concessam §. unde 14. Inst. de oblig. que ex delict. l. itaque 12. §. sed §. si 2. l. creditoris 15. pr. l. in actione 19. §. fin. l. inter 46. §. si servus 1. l. si is 66. pr. & l. si debitor 79. ff. b. tit. quia, ut n. 11. supra dictum est, furtum fit non tantum ipsius rei, seu proprietatis, sed etiam Usufructus, vel alterius Juris, aut possessionis. Sylv. V. furtum n. 16. q. 12. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 1. §. nomen rei, Tambur. l. 8. Decal. tr. 2. c. 1. n. 1. Pirh. hic n. 5.

§. n. 10. §. sexto. König n. 16. Reiffenst. n. 10.

2. Creditor, si pignore, Depositarius, si re commodata contra domini voluntatem aliter, vel diutius utatur l. qui jumenta 40. & l. si pignore 54. pr. ff. b. tit. quia furtum committitur etiam fraudulosa contrafectione ipsius usus, aut possessionis Sylv. V. furtum n. 13. Azor p. 3. l. 5. c. 11. §. ultimo, Molin. tr. 2. de J. & J. D. 696. n. 15. Less. l. 2. de Just. c. 12. n. 4. Farin. prax. crim. q. 169. n. 2. §. seqq. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 1. §. nomen rei. Manz. ad §. furtum 1. Inst. de oblig. que ex delict. n. 20. Vallens. hic §. 1. n. 3. §. dicitur rei. Pirhing n. 8. König n. 16. Wiestner n. 7. Reiffenstuel n. 10. Begnudell. V. furtum n. 3. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 2. Addidi contra domini voluntatem. Secus est, si quis probabiliter credat, se uti commodato alio modo, quam conventum fuit, domino non invito, quia scilicet id permetteret, si sciret; tunc enim furtum non committeret Commodatarius, cum furtum sine affectu furandi non committatur, ut dicitur §. placuit 7. Inst. de Oblig. que ex delict. Et sic tacite Depositario concessus præsumitur usus pecuniæ, que apud ipsum deposita in sacculo non clauso, non signato, argumento à contrario sensu ex l. si sacculum 29. ff. deposit. ubi tum demum furti actio mihi conceditur, quando apud aliquem deposuero sacculum, vel argentum signatum, §. is, penes quem depositum fuit, me invito contraferre. Farin. q. 169. n. 4. Pirhing n. 8.

3. Liberi fraudulose, & luci faciendi causâ contrafectantes rem patris; quia verè contrafectant rem alienam, cujus dominium ipsi non habent. Sylv. V. furtum n. 15. q. 11. Pirhing n. 9. §. quanto, König n. 14. Wiestner n. 8. Reiffenstuel n. 15. Neque obstat, quod hoc casu Patri in Liberos non competat furti actio l. nec cum 16. ff. b. tit. nam ex denegatione actionis furti non inferitur legitime, furtum non fuisse commissum, prout patet ex §. hi, qui 12. Inst. de Oblig. que ex delict. ubi Imperator decidit, quandoque furtum fieri, quin tamen ex eo nascatur actio furti. Ex quo sequitur, quod res ab iis subtracta furti vitio contaminetur, ita, ut propterea ad ufucapiendum inepta reddatur §. hi qui cit. Denegatur tamen inter patrem, & liberos actio furti, tum quia isti fictione Juris eadem censeatur esse persona cum patre l. fin. C. de impub. §. alius substit. tum quia dum liberorum, parentum quoque fama periclitatur; quod adeò verum est, ut nec Judici ex officio inquirere liceat, & graviore poenâ in hujusmodi domesticos fures animadvertere l. perspicendum

dum 11. §. furta 1. ff. de pœn. esto, parentes hoc liberorum delictum negligant vindicare, quod patri permittitur est per l. servi 17. pr. ff. h. tit. Carpov. pract. crim. q. 82. n. 40. Similiter furti rea est,

4. Uxor, quæ de rebus mariti fraudulenter aliquid sublegit, quamvis contra ipsam, si constante Matrimonio istud faciat, ob hujus reverentiam, & honorem turpis actio furti non detur, sed tantum actio rerum amotarum l. nam in 2. ff. de act. rer. amotar. l. si quis 52. ff. & l. manifestissimi 22. §. cum autem 4. C. h. tit. ubi ulterior ratio additur, quia Lex ita atrocem actionem dare in personam uia sibi conjunctam erubuit. Sylv. V. furtum n. 7. Farin. q. 174. n. 104. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 4. König hic n. 15. Reiffenstuel ibid. n. 16. Et multò minus in ea habebit locum pœna ordinaria furti. Wefenbec. ff. h. tit. n. 8. Interim tamen, qui ope, aut consilio uxoris, aut liberorum furtum coadiuvant, actione furti omnino tenebuntur, & furti pœnis obnoxii erunt, prout circa furtum filiorum expressum est §. hi qui 12. Inst. de oblig. que ex delict. de juvantibus autem furtum uxoris l. si quis cit. pr. Farin. n. 116. Reiffenstuel n. 17.

5. Qui furtum mandat, aut furi auxilium, vel consilium præstat, si furtum sit secutum §. interdum quoque 11. Inst. de oblig. que ex delict. l. in furti 50. §. ope 1. ff. h. tit. imò & qui furem cum rebus furtivis scienter recipit, & occultat l. qui vas 48. §. qui furem 1. ff. h. tit. quia hi omnes moraliter, & fraudulose rem alienam contrectant. Tusch. V. furtum consil. 562. n. 1. §. 2. Farin. q. 168. à n. 32. Pirhing hic n. 9. §. quartò, & §. quintò. König n. 13. Wietner n. 9. Reiffenstuel n. 11. & huc pertinet vulgatum illud: Der Hähler ist so gut / als der Stehler. Dixi autem, Si furtum sit secutum; nam furto non secuto, qui consilium, vel opem ad furtum præstitit, furti non tenetur l. si quis 52. §. neque verbo 19. ff. h. tit. ubi dicitur, Quare §. opem ferre, vel consilium dare tunc nocet, cum secuta contrectatio est. Farin. n. 39. Imò & quando secuta est contrectatio, tunc solum furti tenetur consulens, quando aliàs non erat facturus is, cui consilium datum est, ut notat Gloss. in §. cit. §. vel consilium; si enim sine consilio erat furaturus, non punitur consulens eadem pœnâ, quâ fur, saltem ordinariâ, sed tantum extraordinariâ. Farin. n. 41. Pirhing n. 9. §. quartò. Addidi, qui scienter recipit §. c. Aliud est, si quis ignoranter receperit fures, vel res furtivas; tunc enim non tenetur furti. Farin. n. 56. & 59. Sed & cum ijs, qui scienter res furtivas receperint, quantum ad pœnam criminalem mitius agit, quam cum ipsis R. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.

furtibus, & nisi aliquid auxilii præstiterint, solum arbitrariè puniri solent. Carpov. q. 87. n. 51. König n. 13. Reiffenstuel n. 12.

6. Qui rem furtivam scienter à fure re emit arg. l. incivilem 2. & l. civile 5. C. h. tit. vel eandem accipit in solutum; quia datio, & acceptio in solutum emptio, & venditio reputatur l. litis 3. ff. pro Emptor & l. sin. ff. ex quib. caus. in possess. Hic tamen furti non ordinaria, sed extraordinaria pœna plectitur. Farin. q. 176. n. 16. §. 17. Harppr. in §. sin. Inst. de oblig. ex delict. n. 14. Haun. tom. 6. de J. & J. tr. 2. n. 254. fin. Wietner n. 10. Reiffenstuel n. 12.

7. Denique Jure Canonico quasi furtum, aut rapinam committunt, qui Beneficium Ecclesiasticum sine legitima institutione occupant, vel postquam per adeptionem alterius ipso Jure vacaverint, retinent can. non furem 10. caus. 7. q. 1. c. dudum 54. de Elect. c. sepe 18. de Restit. Spo. liat. ubi Gloss. V. injustè detinere ait. Jura pro eodem reputant auferre, & injustè detinere. Furtum tamen hoc non est propriè dictum, quippe quod committitur in re immobili, vel incorporali, quæ contrectari, sive auferri non potest, secundum dicta n. 16. §. 17. quod verum est ratione ipsius Beneficii; nam quatenus malæ fidei possessor fructus Beneficii, vel alterius rei injustè percipit, verè, ac propriè furtum committit, Abb. in c. dudum cit. n. 19. Laym. ibid. n. 3. Pirhing n. 10. §. septimò. Begnuedell. V. furtum n. 3.

Quæritur §. an furti reus sit, qui rem alienam accipit, vidente illius domino? §. distinguendo, an sciat dominum videre, an verò ignoret. Si ignoret dominum videre, & credere possit, eum esse rationabiliter invitum, furti reus est; quia vult rem auferre, domino ignorante, ita, ut si sciret ipsum videre, non acciperet. Less. l. 2. de J. & J. c. 12. n. 20. Pirhing hic n. 3. Si verò sciat hoc dominum videre, interest, an iste ablationi resistat; & tunc potius fit rapina, quam furtum: an verò taceat; & tunc consideranda est causa taciturnitatis: nam si tacet, & permittit ablationem sibi fieri, quia non audet præ metu, aut verecundia contradicere, vel quia vult in facto ipso deprehendere furem, adhuc est furti reus ita accipiens §. sed §. 8. Inst. de oblig. que ex delict. l. si quis 91. ff. & l. si quis 20. C. h. tit. Si verò tacet, quia serè consentit in rei ablationem, furtum fecisse dici non potest, quippe quod ex ratione sua postulat, ut fiat invito rationabiliter domino. Et hic consensus præsumitur, quando dominus videt rem aliquam sibi auferri, & cum nulla ratio ipsum prohibeat, ne contradicat, non contradicit arg. can. error 3. & can. consentire 5. dist. 83.

o o

Quod

31 Quod discrimen est inter casum quo præfenti, & videnti res aliqua auferatur, & inter casum, quo auferatur res absenti, & ignorant; nam si absenti, & ignorant auferatur, in dubio dominus præsumitur invitus *l. qui vas 48. §. quodsi dominus 3. fin. ff. b. tit. ubi dicitur, vetare dominum etiam eum, qui ignorat, hoc est, eum, qui non consentit*; qui enim non consentit, dissentit. *Gloss. ibid. v. ignorat. Sylv. V. furtum n. 2. Azor p. 3. l. 5. c. 11. v. dicitur invito, Gomez. l. 3. var. c. 5. Farin. prax. crim. q. 134. n. 148. Molin. tr. 2. de Just. D. 681. n. 3. Tambur. l. 8. Decal. tr. 2. c. 1. n. 4. Begnuel. V. furtum n. 21. Valens. hic §. 1. n. 3. v. dicitur fraudulosa. Pirhing n. 6. Reiffentuel n. 4.*

32 Et univèrsim semper præsumitur dolus, ubi de contrectatione rei alienæ constat *arg. l. si un. 5. C. de Injur. nisi probabiles, talesque causæ concurrant, ut accipiens prædenter hic, & nunc credere possit, dominum non fore rationabiliter invitum, qualis est singularis amicitia, vel familiaritas l. cum creditor 55. ff. de Injur. l. meritò 51. pr. ff. pro Socio. Gomez l. cit. Bachov. ad Treutl. vol. 2. D. 30. Thef. 1. lit. E. Brunnem. §. 7. Inst. de oblig. que ex delict. Ex. 23. n. 2. Haun. tom. 1. de l. & I. tr. 2. n. 272. König hic n. 20. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 4. præsertim si acceptio fiat modo inter homines non infueto, prout solent opifices vicini, quandoque ab officina alterius absentis instrumentum, vel etiam materiam animo restituendi auferentes, aut si creditor rem sibi oppignoratam à debitore amovet, vel focus rem communem; nam in his, & similibus casibus dolus non præsumitur, nisi persona sit aliunde suspecta. Magnif. D. Verlohner de Act. furt. n. 5. Debet autem probari hujusmodi causa, nisi aliunde de ea constet; alioquin soli contrectantis assertioni vix creditur. König l. cit.*

34 Quæritur 6, an furti reus sit, qui furem non indicat? Videtur respondendum affirmativè ex *c. qui cum fure 4. b. tit. cujus in rem hanc clarus est textus, ibi, Ille reus tenetur, qui furti conscius querente possessore, non indicat. Conf. nam talis furi consentit, igitur pari cum eo crimine, & poenâ tenetur §. interdum 11. Inst. de oblig. que ex delict. & arg. c. quantæ 47. de Sent. Excomm.*

35 Sed tenenda est negativa sententia, nisi ex officio publico, adeoque ex Justitia teneatur criminibus, & injurijs obviare: quod constat clarè ex *l. qui vas 48. §. qui furem 1. ff. b. tit. ibi, Qui furem novit, sive indicet eum, sive non indicet, fur non est, cum multum interfit, furem quis celet, an non indicet, qui novit, furti non tenetur; qui celat, hoc ipso tenetur. Neque dispo-*

sitio istius Legis correctæ est per *c. qui cum fure cit.* quia textus iste, ut eum explicat *Abb. in c. cit. n. 3.* intelligendus est de non indicante, & rei furtivæ participæ, vel ut *Barbos. ibid. n. 2.* de non indicante ipsum furtum, seu rem furtivam; hanc enim si non indicet, Actione furti concepti, aut non exhibiti tenetur etiam de Jure Civili §. conceptum 4. Inst. de oblig. que ex delict.

Ex quo patet Responsio ad Argumentum contrarium. *Ad Conf. furi consentire censetur, qui furtum, quod scit, non detegit, non verò is, qui non detegit personam furis; quia hæc, si ejus supplicium grave timeatur, ut S. Aug. can. nequis 14. caus. 22. q. 2. relatus monet, rectius supprimitur, nisi præceptum superioris, aut Charitas proximi, quòd hic rem ablatam aliter obtinere nequeat, ad ejus personam detegendam urgeat.*

Quæritur 7, an furtum committat creditor, debitori auferens, quantum hic ipsi debet? *Certum est furti reum censeri, quando debitum est dubium; quia tunc melior est conditio possidentis, & compensatio occulta juxta omnes illicita est. Quæstio procedit, quando debitum est omnino liquidum, & certum. Affirmant nonnulli apud Haun. tom. 1. de l. & I. tr. 2. n. 273. arg. l. un. C. nequis in sua causa &c.*

Sed dicendum, hujusmodi ablatio nem, & compensationem, si debitis conditionibus instructa sit, non esse furtum. Ita *Navar. Man. c. 17. n. 112. Sylv. V. furtum q. 13. Molin. tr. 2. de l. & I. D. 691. n. 1. Wiestner hic n. 13. Reiffentuel ibid. n. 28. Ratio est quia furtum committitur contrectatione rei alienæ animo lucrificiendi, atqui in nostro casu hoc animo res aliena non contrectatur, sed tantum, ut creditor acquirat id, quod sibi est debitum, & se præstet indemnem.*

Ex quo sequitur, casu, quo Episcopus, vel ejus Vicarius publicat Monitorias generales, ut qui res alienas injustè detinent, sub poena Excommunicationis latæ sententiæ illas restituant, vel eos, qui ita detinent, revelent, his Monitorijs non continentur, qui ita sibi occultè compensarunt, nec vi illarum tenentur restituere, quod ex hac causa acceperunt à debitore; quia Excommunicatio solum fertur in injustè detinentes, & in non revelantes eos, qui ita injustè detinent. *Sylv. V. furtum q. 15. n. 19. Molin. tr. 2. cit. D. 692. n. 2. & 3. Barbos. in c. 4. b. tit. n. 4. Pirhing hic n. 12. not. 2.*

Addidi, *Si debitis conditionibus instructa sit.* Requiritur autem DD. 1. ut debitum sit liquidum, ut jam dictum est; nam in dubio melior est conditio possidentis.

40 tis. 2, ut alia ratione sine magno incommodo obtineri non possit *l. extat 13. ff. quod met. caus.* nam si alia ratione, e. g. autoritate Judicis, sine incommodo obtineri potest, compensatio est prohibita, cum prohibitum sit, ut quis in propria sua causa Judex suus sit *l. un. C. ne quis in sua causa &c.*

3, ut fiat in re usu consumptibili, & quantum fieri potest, ejusdem speciei.
4, ut consulatur saluti spirituali ipsius debitoris, significando nihil amplius ab ipso deberi.
6, ut caveatur, ne ab ipso, vel hæredibus debiti compensati solutio fiat. *Navar. Molin. Wiest. l. cit.*

40 Quæritur 8, an pro fure habendus sit detentor rei inventæ? *Certum est* pro tali habendum, quando constat de rei inventæ domino, nisi illam accipiat animo eam huic restituendi *l. falsus 43. §. proinde 8. ff. h. tit.* vel nisi illa à domino sit pro derelicta habita; nam hoc casu etiam qui animo furandi talem rem accepit, licet in foro conscientiæ furti affectati reus sit, in foro tamen externo furtum non facit, quippe cum furtum non fiat, nisi sit, cui fiat *l. falsus cit. §. quodsi dominus 5.* Et idem dicendum, si probabili ratione ductus putavit esse derelictam *l. cit. §. sed. si 6. Farin. prax. crim. q. 186. n. 64. §. seqq. Molin. tr. 2. de l. §. I. D. 681. n. 4. Pirhing hic n. 8. v. tertio Reiffenstuel ibid. n. 18.*

41 Dubitatur, quando ignoratur dominus rei inventæ. Et ratio dubitandi sumitur ex *l. falsus cit. §. qui alienum 4. ibi, Qui alienum quid jacens lucri faciendi causâ sustulit, furti obstringitur, sive scit, cujus sit, sive ignoravit; nihil enim ad furtum minuendum facit, quod, cujus sit, ignoretur.* *Conf. ex can. siquid 6. caus. 14. q. 5. ubi S. Augustinus, Siquid invenisti, inquit, & non reddidisti, rapuisti; & can. multi 8. q. cit. ubi S. Hieronymus, Multi sine peccato ait, putant esse, si alienum, quod invenerint, teneant, & dicunt, DEUS mihi dedit, cui debeo reddere: discant ergo peccatum hoc esse simile rapine, siquis inventa non reddat: ubi hi duo SS. PP. rerum inventarum detentores Raptoribus æquiparant.*

42 Sed cum communi, quam etiam tenet *Sot. l. 5. de Just. q. 3. art. 3. ad 2. Sã V. thesaurus n. 4. Palao tr. 31. D. un. p. 29. n. 4. Zoel. hic n. 13. Wiestner n. 16.* est distinguendum, an inventor in rei inventæ dominum debito modo, v. g. per præconem, promulgationem ex cathedra, aut schedam in publico loco affixam, juxta qualitatem, & æstimationem rei inventæ inquisiverit, vel non. *Si hoc secundum, inventor reus furti est; quia rem alienam animo lucri faciendi, & invito domino fraudulose contractasse censetur.*
R. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.

Si primum, à furti, atque etiam injustitiæ labe immunis erit, licet eam retineat.

Imò si post dictam, vel similem indagacionem domini sufficienter factam spes nulla appareat de comparituro domino, eam distrahere, & consumere licet inventor potest, prout cum *citt. advertit Reiffenstuel hic n. 20.* quamvis consultius faceret, si eandem expenderet in usûs pios. *Ratio est,* quia si post debitam indagacionem spes comparituri domini non amplius appareat, res dominum non habere amplius, sed derelicta, naturalémque libertatem nacta censetur, atqui res derelictas qui accipit, furti reus non est *l. falsus cit. §. quodsi dominus 5.* & si bona fide easdem distrahit, vel absumit, à restitutione immunis est, quia tales res derelictæ sunt primò occupantis *l. si res 1. & l. seq. ff. pro derelicta, ergo &c.* *Conf.* quia nullo Jure naturali, aut positivo probari potest, res ita inventas erogari debere pauperibus, si post diligentem inquisitionem domini comparituri spes nulla appareat.

Quantum autem tempus requiratur, & quamdiu inventor notitiam domini expectare debeat, item quanta diligentia indagandi sufficiat, aut requiratur, certa Regula tradi non potest, sed arbitrio prudentis juxta circumstantias est judicandum. *Palao l. cit. n. 5. Reiffenstuel n. 23.*

Ad Rationem dubitandi *n. 41. allatam dico, l. cit. intelligendam de casu, quo inventor debito modo in dominum non inquisivit.* Similiter explicandi sunt Canones allegati in *Conf.* dicendum enim, illos loqui tantum de illis, qui vel de dominis indagare nolunt, vel si sciunt dominos rei inventæ, eas ipsis, cum possent, non restitunt: adeoque loquuntur de malæ fidei detentoribus; minime verò de illis, qui cognito domino rem suam restituere parati, de illo indagant, & sic facta sufficienti indagacione, bona fide existimant, eum non amplius compariturum.

45 Quæritur 9, an furti reus sit rem auferens in necessitate? *Ratio dubitandi sumitur ex c. siquis 3. h. tit. ubi pro fure absolute haberi videtur, ac propterea penitentia ipsi decernitur.*

Sed distinguendum est, an necessitas illa sit communis tantum, an gravis, an verò extrema. *Si primum, certum est apud omnes, quod in tali necessitate accipiens rem alterius, eo invito, committat furtum; quia talis necessitas non facit res communes, nec tribuit jus in re aliena.*

Si tertium, auferens à furti labe immunis est. *Sylv. V. furtum q. 5. Less. l. 2. de l. §. I. c. 12. n. 4. & præcipue n. 67. §. seqq. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 1. v. pe vocem, & præcipue n. 7. Tambur. l. 2. Der-cal. tr. 2. c. 1. n. 5. §. c. 6. §. 1. n. 1. Valens,*

lenf. hic §. 1. n. 3. v. dictum fuit, Pirhing n. 14. König n. 12. Reiffenstuel n. 24. & sumitur arg. can. discipulos 26. & ibi Gloss. V. fame dist. 5. de Consecr. c. exijt 3. §. nec quidquam de V. S. in 6. & ratio est, quia tali casu res ablata esse aliena definit, cum eam patienti communem necessitas faciat. Imò potest quis tunc etiam alias res, quàm comestibilia, quando hæc non reperiuntur, accipere, & ijs venditis, comparare sibi panem, & cibaria; quia in c. si quis cit. fit mentio de cibarijs, veste, & pecore solum exempli causâ, exempla autem non restringunt Regulam, & paria sunt, quòd quis rapiat panem, vel pecuniam ad emendum panem. Barbof. in c. cit. n. 4.

47 *Neque obstat*, etsi dominus illius rei invitus sit; quia irrationabiliter invitus est, cum auferre nequeat, quod natura tribuit. Excipitur autem, si in tali necessitate etiam versaretur dominus; quia in pari periculo, & necessitate melior est conditio possidentis arg. Reg. cum par 154. ff. & Reg. in pari 65. in 6. Unde in eo casu non esset licitum auferre similem patienti necessitatem. Sylv. q. 5. cit. dist. 3. fin. Less. n. 70. Laym. n. 7. Tambur. §. 1. cit. n. 3. Begnudell. V. furtum n. 5. Pirhing n. 16. Reiffenstuel n. 25.

48 *Dubium est de secundo distinctionis n. 45. allatæ membro*, nempe si quis labore necessitate gravi: & in hac necessitate non posse aliquid ad eam sublevandam accipi domino invito, videtur probari ex Decreto Innocentij XI. in quo damnat & prohibet Propositionem his verbis conceptam: *Permissum est furari non solum in extrema, sed etiam in gravi necessitate.* Sed distinguendum videtur inter necessitatem gravem, quæ est quasi extrema, cujusmodi est periculum proximum subeundi jacturam valde gravem honorum, quæ natura voluit omnibus hominibus esse communia, ut sanitatis, libertatis, famæ per positivam gravem infamiam; & inter necessitatem non quasi extremam, sed minus gravem, & ferè communem, quæ est circa bona alia, ut sunt status dignitatis, officia, opulentia, & similia, quæ natura non voluit esse communia, & æqualia omnibus.

46 *Pro primi generis, seu quasi extrema necessitate depellenda licitum est rem alienam accipere*, si aliter gravi illi necessitati succurri non possit, Less. l. 2. de l. §. l. c. 12. n. 71. §. 72. cum communi: cui sententiæ satis clarè assentitur Doct. Angel. 2. 2. q. 66. art. 7. in Corp. his verbis: *Si tamen aded sit evidens, & urgens necessitas, ut manifestum sit, instanti necessitati de rebus occurrentibus esse subveniendum, puta, cum imminet persone periculum, & aliter subveniri non potest, tunc licitè potest aliquis de rebus alienis sue*

necessitati subvenire, sive manifestè, sive occultè sublatis, nec hoc propriè habet rationem furti, vel rapinæ. Hæc discretè S. Thomas. Ratio est, quia hæc licentia, & concessio est benignitati Authoris naturæ magis congrua, & toti humano generi ante omnem casum eventualem optabilior, & melior, ut aded in illam omnes homines censeantur per pactum implicitum consensisse.

Contra non licet rem alienam accipere in necessitate secundi generis, seu quasi communi; quia bona, circa quæ versatur, talia non sunt, ut æstimari meritò natura possit illa velle uni conservare, ac protegere per gravem jacturam alterius: consilium præsumendum non est, quòd in tali necessitate aut DEUS tanquam naturæ Authoris, aut homines communi consensu dederint licentiam rem alienam pro illa tollenda accipiendi. Sylv. v. furtum q. 5. Azor p. 2. l. 12. c. 8. q. 8. Farin. prax. crim. q. 174. n. 69. Laym. l. 2. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 8. Illung tr. 4. D. 3. n. 132. & alij cum S. Thom. 2. 2. q. 66. art. 7. ad 1.

Neque obstat Decretum Pontificij n. 42. allegatum; quia ut Carden. Cris. Theol. Dissert. 33. c. 1. art. 3. notat, & tanquam certum supponit, sub ea damnatione non comprehenditur sententia, quæ docet licitum esse in necessitate evidenter urgenti, & quasi extrema auferre necessaria ad talem necessitatem depellendam, quippe quæ, ut ostensum est, clarè est ipsius S. Thomæ, cujus doctrinam utique Sedes Apostolica damnare non voluit: sed Decretum hoc intelligendum est loqui tantum de necessitate minus gravi, aut ferè communi, in qua aliena surripere est verè, & propriè furtum; ut prout sententia asserens licentiam hoc casu rem alienam surripiendi meritò damnetur, quippe cum furtum intrinsecè, & in omni casu inhonestum, atque illicitum sit.

Quæritur 10. an furti objectum constituat liber homo? Diversæ DD. sententiæ sunt. Aliqui cum Gletle Jurispr. terrib. tom. 1. p. 2. c. 1. §. 5. n. 11. distinguunt; nam juxta istos, si liber homo spectetur secundum se tantum, cum assumptionem non recipiat; non constituit objectum furti. Si autem consideretur, quatenus patriæ potestati adhuc subiectus est, constituit furti objectum; quia jus patriæ potestatis, quod assumptionem non refugit, intervertitur.

At Gonzal. ad c. 1. b. tit. n. 7. ad 51 mittit, quòd liber homo, etiam secundum se consideratus, objectum furti constituat, per textum c. cit. & rationem, quòd furtum etiam in rebus Sacris, quæ sunt extra commercium, admittatur.

§. II.

De Obligatione, qua nascitur ex Furto.

S U M M A R I U M.

54. Que obligatio nascatur ex furto?
 55. Cui, adversus quem, & quando occasione furti competat rei vindicatio?
 56. Quo Jure furtum prohibitum sit?
 57. &c. In quantum fur, aut possessor rei furtivæ obligetur ad restitutionem?
 60. &c. An ad restituendum obligetur etiam, qui in necessitate rem alienam accepit?
 65. &c. An rem, apud furem inventam, vindicare sibi possit Magistratus jure fisci?
 67. &c. An huic saltem restituenda sint expensæ factæ in furis capturam &c.
 69. Quid, & quotuplex sit conditio furtiva?
 70. &c. Cui competat?
 72. &c. Adversus quem?
 76. &c. Quod sit ejus objectum?
 78. Quid in ea deducenda probandum?
 79. Quid, & quotuplex sit Actio furti?
 80. &c. Cui competat?
 82. &c. Contra quem?
 85. &c. Quod sit ejus objectum?
 88. Quare fur manifestus condemnatur in quadruplum, non manifestus in duplum?
 89. Effectus istius Actionis.
90. Probatio qua requiratur?
 91. &c. Pœna furti criminalis de Jure Ecclesiastico.
 94. Pœna ejusdem in foro Seculari.
 95. &c. An rectè illi statuta sit pœna capitalis?
 97. &c. An illa incurratur per furtum primum, simplex, & magnum?
 100. An per secundam?
 101. &c. Qualia debeant esse furta tria, ut locus sit pœnæ capitali?
 104. &c. An aliquid faciat locus, in quo commissum est furtum?
 106. &c. Que sit pœna furti Jure Carolino?
 110. &c. Cause, ob quas mitigari pœna ordinaria furti debeat.
 114. &c. Quæ pœnæ afficiendi sint auxiliatores furum?
 117. &c. Et complices?
 120. &c. An post executionem pœnæ criminalis adhuc sit locus Actioni furti pecuniariæ?
 123. An res apud furem inventa præbeat sufficiens indicium furti?

54. **E**X furto nascitur duplex obligatio, una restituendi rem furto ablatam, altera subeundi pœnam taxatam à Jure. Hinc inde per furtum duplicis generis Remedia à Lege dantur, rei persecutoria, & pœnalia. Priora adversus furem duo competunt, nempe rei vindicatio & conditio furtivæ; posteriora & ipsa sunt duplicis generis, scilicet Actio furti, & accusatio criminalis.

55. **Q**uæritur 1. cui, adversus quem & quando comperat Rei vindicatio occasione furti? **R.** competit domino rei furto sublata, adversus possessorem rei furtivæ, sive fur ipse possideat, sive alius quilibet; quia vitium rei furtivæ reale est, conf. semper illud rem sequitur, ad quemcunque possessorem devenit §. *fin. Inst. de oblig. qua ex delict.* Institui hæc actio potest etiam contra emptorem rei furtivæ, sive bona, sive mala fide rem emerit, & ab eo peti, ut illam restituat, etiam pretio, quod ipse pro ea emenda exposuit, non refuso l. *incivilem 2. c. b. tit.* nisi hoc exiguum sit, ut ejus refusionem tanquam mercedem negotii bene gesti videatur mereri emptor. Locus huic actioni est etiam post dupli, vel quadrupli pœnam solutam l. *si pignore 54. §. cum furti 3. ff. b. tit.*

59. **D**ub. 1. quo Jure prohibitum sit Furtum? **R.** est prohibitum Jure non

tantum humano, sed etiam Divino, & Naturali. Patet ex Decalogo Exod. 20. v. 14. & Deut. 5. v. 18. quod etiam agnovit Ulpianus l. *probrum 42. ff. de V. S.* ubi furtum recenset inter probra natura turpia, cum Lex naturæ jubeat honestè vivere, alterum non ledere, suum cuique tribuere, & relinquere §. *Juris 3. Inst. de F. & J.* & locupletari non debeat aliquis cum alterius injuria, vel jactura, ut habet Reg. *locupletari 48. in 6.*

Dub. 2. unde oriatur obligatio restituendi rem furtivam in fure? **R.** oritur ex Jure naturali, & quidem ex duplici radice, scilicet ex re accepta, & injusta acceptione; & quidem quamdiu res furtiva vel in se, vel in æquivalenti, seu fructu à se relicto adhuc est penes furem, obligatur iste ex utroque capite; si verò res illa interiit, vel ablata est furi, vel ab illo in alium translata, quin ditior inde factus sit, cessat obligatio ex re accepta, & manet obligatio ex injusta acceptione.

Et quidem obligatio restituendi tamdiu furem afficit, quamdiu actualem rei furtivæ restitutionem non fecit; quia juxta Reg. *peccatum 4. in 6. Peccatum non dimittitur, nisi restituatur ablatum*: si tamen fur possit restituere, & habeat, unde restituit; nam ad impossibile nemo obligatur

O o 3

Reg.

Reg. impossibile 135. ff. & Reg. nemo 6. de R. J. in 6. quo casu tamen obligatio restituendi non omnino tollitur, sed suspenditur, & implenda est, quando fur ad pinguiorem fortunam venerit, ex communi, & certa DD. sententia,

59 Eadem obligatio restituendi etiam tenet rei furtivæ possessorem, quocunque titulo hæc ad illum pervenerit: & quidem si mala fide rem furtivam detineat, tam titulo rei acceptæ, quam titulo injustæ acceptionis; si verò bonâ, solum ex titulo rei acceptæ. Conf. eam restituere etiam debet emptor rei furtivæ, quamvis dominus eidem pretium, pro ea expensum, non velit refundere *l. incivilem 2. C. b. tit. Covar. Reg. peccatum p. 2. §. 1. n. 3. Scharf. in l. cit. n. 1. König hic n. 24.* Idèraque procedit, etsi in loco publico, v. g. in mercatu, & nundinis publicis rem emerit. Menoch. *l. 5. presump. 29. n. 22. König l. cit.* Quin etiamsi protestatus sit se rem emere, ut domino refuso pretio restitueret *l. incivilem cit.* nisi fortè cum protestatione alia concurrat bonæ fidei conjectura. Menoch. *l. cit. n. 17.* aut nisi modico pretio rem emat eo animo, ut domino illam restituat, quam aliàs iste vix recepturus fuisset *arg. can. rapinam 5. caus. 14. q. 5. Covar. l. cit. n. 5. König l. cit. fin.*

60 Dub. 3. an, qui in extrema necessitate alienam rem abstulit, postea locupletior factus, obligetur ad restitutionem? Affirmant Clar. §. *furtum n. 25. Navar. Man. c. 17. n. 6. Covar. Reg. peccatum p. 2. §. 1. n. 4. Zœf. ff. b. tit. n. 46. Begnaud. §. furtum n. 5. Nituntur c. siquis 3. b. tit. & l. Neseñnius 34. ff. de negot. gest. Et confirmatur 1. quia jus in hac necessitate accipiendi rem alienam commensuratur obligationi, quam habet dominus eam pro necessitate hac sublevanda dandi, atqui dominus necessitatem etiam extremam patienti non tenetur donare rem suam, sed satisfacit eam mutando; sic enim jam sublevat necessitatem, ergo &c. 2. quia extrema necessitas facit res alienas communes solum quoad usum, non quoad dominium, quod non transit in accipientem, Igitur licet talem necessitatem patiens ad evitandum gravius malum mortis possit rem alterius accipere, non tamen, ut eam quasi suam habeat. 3. quia necessitas adveniens debitum antiquum non extinguit, sed solum suspendit ad tempus, donec debitor ad pinguiorem fortunam pervenerit, Igitur neque necessitas præcedens acceptionem.*

Sed distinguendum est, an res accepta sit usu consumptibilis, an verò non. Si hoc secundum, eam accipiens, postquam necessitas transijt, restituere debet, ut exploratum est apud omnes. Si primum,

& in ea necessitate consumpta est res accepta, nulla est obligatio illam restituendi. Sylv. *V. furtum q. 5. n. 10. diff. 3. Azor p. 2. l. 12. c. 8. q. 8. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 7. concl. 2. Tambur. l. 3. Decol. tr. 2. c. 6. §. 2. n. 2. Barbof. in c. 3. b. tit. n. 3. Pirhing hic n. 16. König n. 12. Wiestner n. 22. Ratio est, quia non apparet, unde obligatio hæc restituendi nascatur: non enim oritur ex re accepta; quia ponitur bona fide esse consumpta: non ex injusta acceptione; quippe quæ facta est licite: non ex contractu, vel quasi contractu; quia talis non intercessit, nec à Jure præsumitur intercessisse.*

Porro quod dictum est de acceptis in extrema necessitate, etiam dicendum de ijs, quæ ablata sunt causâ necessitatis valde gravis, & quasi extremæ; nam neque iste tenetur ad restitutionem, etiamsi postea sit ditior factus, si tenebatur subvenire eidem dives, ob eandem rationem. Sylv. *l. cit. Pirhing n. 17.* cum alijs; quia qui semel acquisivit jus perfectum in re accepta, non tenetur illam restituere, etsi causa accipiendi ob pinguiorem postea fortunam advenientem cesset. Idèraque dicendum est, siquis accipiat rem alienam, non ut sibi, sed alteri v. g. Titio extremè, vel quasi extremè indigenti subveniat. S. Thom. 2. 2. q. 66. art. 7. ad 3.

Ad textum in contrarium allegatos, dico, neutrum agere de acceptis in extrema necessitate. Ad Conf. 1. Nego Majorem; potius enim jus accipiendi in tali necessitate commensuratur concessioni naturæ, quæ voluit eo casu omnia esse communia. Ad 2. ante consumptionem quidem accipiens non est dominus rei, fit tamen dominus per consumptionem, hoc ipso, quòd in ea necessitate licet, & turâ conscientia possit eam consumere: adeoque restituere non tenetur, sicut restituere non tenetur possessor bonæ fidei fructus ex re aliena perceptos, quippe quos ipsa consumptione facit irrevocabiliter suos. Ad 3. negatur paritas; nam debitum ex contractu, vel quasi contractu, delicto, vel quasi delicto, superveniente extrema necessitate, ideo non extinguitur, sed tantum suspenditur, & suspenditur, quia per eam necessitatem non extinguitur obligatio ex contractu, vel quasi contractu, delicto, vel quasi delicto nata: at verò licentia accipiendi rem alienam in extrema necessitate non nascitur ex contractu, vel quasi contractu, sed ex eo, quòd extrema necessitas faciat res omnes communes, & proprias accipientis, & consumentis.

Dub. 4. an res furtivæ, apud furem à Judice apprehensum inventæ, restituendæ sint domino, an verò Magistratus illas sibi vindicare possit jure Fisci? Ratio dubi-

bitandi est, quia de damno, quod quis suâ culpâ sentit, conqueri nemo potest *Reg. quod quis 203. ff. de R. J. furtum autem sæpe non vacat culpâ domini in rei suæ custodia negligentis. Gloss. ibid. V. subreptum. ergo &c.*

Sed dicendum, rem furtivam inventam apud furem, restituendam domino, quando is certus est. Ita Marfil. *tr. crim. §. quoniam n. 102.* Damhouder. *prax. crim. c. 110. à n. 53.* Besold. *delib. Jur. p. 2. ex Pandect. l. 47. q. 6.* Harppr. *§. furtum 3. Inst. de oblig. que ex delict. n. 28.* Schneidevvin, *ad §. fin. Inst. ibid. n. 2.* Haun. *tom. 6. de J. & J. tr. 2. n. 260.* Pirhing *hic n. 24. not. 5.* Wiestner *n. 29.* Reiffenstuel *n. 44. arg. l. si captivus 20. §. verum 1. ff. de captiv. & postlim. revers. ubi deciditur, quod expulsi hostibus ex agris, quos occuparunt, dominia agrorum ad priores dominos redire, non verò publicari debeant.*

65 *Proceditque hoc, non obstante statuto, & consuetudine contraria; nam hæc à Carolo V. Constit. crim. art. 207. & à Ferdinando I. Recess. Imp. Augusti. 1559. §. 35. tanquam abusus, & corruptela reprobatur: & meritò; nam 1. domino rei furtivæ persecutio competit, quâ non solum condicere illam à fure, & illius hæredibus, sed etiam à quocunque possessore, quamvis pretio non refuso, vindicare potest l. incivilem 2. C. de furt. l. mater 3. & l. mancipium 23. C. de R. V. prout dictum est supra n. 59. 2. contra naturam est, ut quis cum jactura, & damno alieno locupletetur, & domini res sine ipsius factio in alium transferatur l. nam hoc 14. ff. de Condict. indeb. l. id quod 11. ff. & c. locupletari 48. de R. J. in 6. 3. iniquissimum, & à naturali ratione alienissimum est ex factio unius alterum pragravari, & delictum unius in alterius perniciem trahi l. omnibus 1. ff. de alien. judic. mut. caus. & l. factum 155. pr. ff. de R. J. cum peccata, hisque promerita poena tuos tantum auctores, & delinquentes tenere debeant l. crimen 26. C. de Pœnis: & hæc res ansam praberet iniquis, & avaris Magistratibus suspendendi fures, ut bona furto ablata sibi vindicare possent.*

66 *Ad Rationem dubitandi dico, futurum quoque annumerari casibus fortuitis, qui culpâ carent l. ex ratione 30. pr. ff. ad Leg. Falcid. & l. pignus 9. C. de Pignor. ad. Accedit, quia licet is, cui res ablata est, aliquando in culpa sit respectu alterius v. g. concedentis, in culpa tamen non est respectu furti; & si esset respectu istius, ea esset minor, quam ut rei injustè ablata, & extantis damno coerceri valeat.*

67 *Quæritur 5. utrum dominus saltem Magistratui restituere teneatur expensas,*

factas in capturam, custodiam, torturam, & executionem furis? Videtur respondendum affirmativè; nam restituere debet etiam sumptus, quos bonæ fidei possessor fecit, secundum æstimationem Judicis *l. fin autem 27. §. fin. ff. & l. si quis 11. C. de R. V.*

Sed respondendum est, rem furtivam domino restituendam sine diminutione, vigore *Constit. crim. Carol. V. art. 213.* ubi illi duntaxat excipiuntur sumptus, qui in sustentationem animalium furtim sublatorum sunt facti. *Conf. ex eadem Constit. art. 214.* ubi decernitur, quod Judici ex officio incumbat, ut, prout quisque deliquerit, in eos animadvertat. Quæ autem Judici ex officio incumbunt, absque ullo alicujus privati adminiculo, damnòque expedire, & gratis administrare tenetur *arg. l. ut puta 2. §. sed si 2. ff. de Condict. ob turp. caus. Berlich. præf. p. 5. Concl. 45. n. 32.* Haun. *tom. 6. de J. & J. tr. 2. n. 261.* Wiestner *hic n. 30.* Reiffenstuel *ibidem n. 45.*

Dixi vigore Const. crim. Carol. V. 68 nam Jure nostro Provinciali Bavarico, cum res furtiva æquat valore asses duodecim, nummus duodecimus; cum verò duodecim asses excedit. nummi 36, solvendi sunt Judici. *Malestis = Process. Tü. 7. art. 5.*

Ad Rationem dubitandi negatur paritas; nam bonæ fidei possessor sumptus à se factos repetere potest, tanquam utilis negotiorum gestor.

Quæritur 2. quid, & quotuplex sit 69 *Condictio furtiva?* *R.* est actio personalis, civilis, rei persecutoria, irregularis, seu extraordinaria, perpetua, quâ rei furto ablata restitutio, si extat, vel si non extat amplius, ejus æstimatio, omnèque interesse petitur. *König hic n. 24. §. Condictio furtiva, Reiffenstuel ibid. n. 34.* *Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 18.* *Magnif. D. Verlohner de Condict. furtiv. n. 1.* *Explicatio Definitionis patebit ex dicendis. Dividitur autem Condictio furtiva in Conditionem certi, & incerti. Conditio certi est, quâ res ipsa, furto sublata, repetitur. Conditio incerti, quâ non res ipsa, sed possessio, usus, vel interesse postulatur. Magnif. P. Schmier l. cit. n. 19.*

Dub. 1. Cui Conditio furtiva com 70 *petat?* *R.* *Conditio certi* (quæ simpliciter vocatur *Conditio*) competit soli domino ejusque hæredi *l. in furtiva 1. ff. de Condict. furt. l. eum qui 14. §. qualis 16. ff. de furt. ubi tamen notandum, Domini nomen hic non accipi strictè, seu pro eo, qui dominium verum rei furtivæ habet, sed latius, prout includit etiam illum, qui habet dominium fictum, & qua-*

si dominium. Et hinc condicere rem furtivam possunt etiam bonæ fidei possessores; quia locum Domini sortiuntur tot, tit. ff. de Public. in rem act. item Tutor, & Curator loco pupilli, & minoris in curâ existentis; nam & hi loco domini existunt. Magnif. D. Verlohner l. cit. n. 6. Contra condicere nequit Commodatarius, Depositarius, Conductor §. qualis cit. quia non sunt domini, vel instar domini: nec Legatarius, si res legata subrepta ei sit ante factam traditionem l. sed nec ff. de Condict. furt. quia cum hæctenus ejus rei possessionem non sit adeptus, per consequens ei furtum non censetur fuisse factum: minime verò juvatur hac Actione, à quo dominium rei furto submotæ factio suo recessit; nam hoc amisso, non amplius moveri potest l. five 10. §. tamdiu 2. ff. eod.

71 **Conditio incerti datur** 1. Creditori, cui pignus surreptum est l. & ideo 12. §. fin. ff. de Condict. furt. 2. Commodatario, & Conductor, quibus subtracta fuit res commodata, vel locata l. fin. §. sed cum 3. C. de furt. 3. Usufructuario, si fructus jam ad maturitatem perducti sunt arg. l. arboribus 12. §. Julianus 5. ff. de Usufr. Ratio de omnibus relatis est, quia eorum vel maxime interet, rem subreptam non esse. Magnif. P. Schmier l. cit. n. 21. Magnif. D. Verlohner n. 7.

72 **Dub. 2. adversus quem detur Conditio furtiva?** R. 1. datur adversus ipsum furem, qui rem actu ipso contrectavit, five deinde sit fur manifestus, five nec manifestus, five prædo, aut in specie latro l. five manifestus 10. pr. & §. ei quoque 1. ff. de Condict. furt. l. Prætor ait 2. §. rerum raptarum 16. ff. vi bonor. rapt. Quod præsertim est singulare, cum reliquæ Conditiones dentur non domino contra dominium. Introductum autem hoc est in odium furis, ob quod iste fingitur esse dominus, ut Conditioe pulsari queat, & sic pluribus Actionibus teneatur §. sic itaque 14. Inst. de action. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 22. Magnif. D. Verlohner de Condict. furt. n. 4. fin. Quoad cætera intacta Domino perseverant omnia jura, & privilegia, annexa dominio.

2. Datur hæc Conditio adversus 73 **Hæredes furis**, non solum ob id, quod de re furtiva ad illos pervenit, sed etiam in solidum, quamvis nihil ad eos pervenerit, ut contra Cujac, l. 7. obs. c. 37. Vult. in §. 14. Inst. de Action. & quosdam alios melius docent Bachov. tr. de Action. D. 4. ibes. 21. Struv. Synt. Jur. Civil. Exercit. 18. thes. 54. Wilfenbach, ad Pandect. D. 26. thes. 5. Lauterbach. ff. de Condict. furt. Pirhing hic n. 18. §. præter actionem, Magnif. D. Verlohner l. cit. n. 10. & sumi-

tur ex §. fin. Inst. de oblig. que ex delict. & l. in conditione 9. ff. de Condict. furt. quod adeo verum est, ut etiam si ultimo supplicio sit affectus, hæres nihilominus ad restitutionem rerum furto sublatarum, vel æstimationem illarum conveniri Conditioe hac possit, vi Conf. crim. Carol. V. art. 207. & 213. Struv. obs. crim. c. 4. obs. 10. Carpz. præf. crim. q. 190. n. 4. König hic n. 24. fin. Reiffenstuel ibid. n. 34. Magnif. P. Schmier l. cit. n. 23.

3. Si plures sint fures, aut raptores, datur Conditio hæc contra omnes in solidum, ita tamen, ut si unus plene satisfecit, cæteri liberentur l. præses 1. C. de Condict. furt. quia Conditio hæc est rei perfectoria, adeoque consumitur, quando id, quod abest, præstatur; idem enim bis peti nequit l. bona fides 57. ff. de R. J. quo Conditio ista differt ab Actione furti; nam si actione furti unus complicum pulsatus solvit, reliqui non liberantur: & ratio discriminis est, quia actio furti est poenalis; conf. omnes, qui delicto se contaminarunt, onerat l. præses cit. Porro si unus complicum hac conditione pulsatur, nec beneficium divisionis, nec si solvit, regressum contra reliquos habet. Salicet, ad l. præses cit. Brunnem. ibid. Verlohner l. cit. n. 8.

4. Hæc Conditio porrigitur etiam 75 adversus illos, quorum operâ, & consilio furtum, aut rapina est perpetrata l. sepe 1. §. item dubitatum 1. ff. de V. S. & l. un. C. de noxal. act. Requiritur autem, ut consilium concurrerit cum operâ, & hæc talis sit, quæ instrumentaliter in causam physicam influat, prout influit, qui rem raptam, aut furto sublatam raptoris, vel furis humeris imposuit, ut iste facilis in fugam se daret, aut qui pecus abegit ex pascuis, ut alter id occuparet, vel qui pecunias alicui excussit è manibus, vel facculo, ut alter eas auferret. Secus est, si consilium, & opera se habent solum per modum causæ moralis, ut si excubias quis agat, ne delinquentes deprehendantur; nam adversus talem non datur ista Conditio. Magnif. D. Verlohner l. cit.

Dub. 3. quod sit objectum hujus 76 **Conditioe?** R. est res furto sublata: & hanc persequi potest Conditioem istam instituens 1. etiam si res illa sit in aliam transmudata formam, ut si ex argento furtivo sint efformata pocula; nam hæc repeti conditione hac possunt, cum furtiva censeantur l. ex argento 13. ff. de Condict. furt. item repeti possunt vestimenta, confecta ex lana furto amotâ l. sequitur 4. §. si ex lana 20. ff. de Usurp. & Usucap. Neque obstat, quod huic Conditioe non subjaceat res comparata ex pecunia furtiva l. qui

was 48. §. fin. ff. de furt. negatur enim paritas; cum enim nec res succedat in locum pretii, nec pretium in locum rei, ex eo, quod pretium furtivum sit, non sequitur furtivam etiam esse rem per tale pretium emptam, aut si res furtiva sit, etiam furtivum esse pretium ex ea distracta redactum.

77 Persequitur autem hæc Conditio rem furto amotam cum omnibus fructibus tam perceptis, quam illis, qui percipi potuissent, extantibus non minus, ac consumptis l. in re furtiva 8. §. fin. ff. de Condit. furt. ætque perinde, sive post litem contestatam, sive ante acceptum iudicium percepti sint l. indebiti 15. §. l. hæc conditio 66, ff. de Condit. indeb. l. videamus 28. §. item 2. ff. de Usur. §. fruct. Struv. Exerc. c. 18. thes. 56. Myllerus ibid. Oldendorp. class. 7. ad. 4. Magnif. D. Verlohner l. cit. n. 14. Quodsi autem res furto sublata etiam per calum fortuitum perempta sit, petitur æstimatio illius, habita ratione ejus temporis, quo res post commissum furtum plurimi unquam fur usque ad sententiam l. in re furtiva cit. §. si ex causa 1. quia, ut ibi dicitur, semper moram fur facere videtur. Excipitur, si fur per oblationem rei furto sublatae moram purgaverit; tunc enim si res illa absque furis culpa perempta est, domino suo perijt l. cit. pr. Struv. l. cit. Bachov. de Act. D. 4. thes. 22. Wisenbach, ad ff. D. 26. th. 1. Lautterbach, ff. de Condit. furt. §. 13. Verlohner l. cit. n. 14.

78 Dub. 4. quid in deducenda hæc Conditio probandum sit? 3. præter furtum probari debet dominium, si Conditio certi instituat arg. l. in furtiva 1. ff. de Condit. furt. non quidem exacte, & plenè, sed minùs plenè, ut post Glete Jurispr. terrib. p. 2. c. 1. §. 7. n. 6. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 24. quia absurdum foret actorem à reo convento, seu fure tantum eò ex capite repelli, quod dominium accuratè non probaverit. Si tamen constaret, vel à fure probari posset, rem non ad actorem, sed tertium pertinere, furem audiendum arg. l. eum, qui 14. §. qualis 16. ff. de Furt. exultimat Stryck. tr. de Action. forens. sect. 1. membr. 10. §. 4. & approbat P. Schmier n. 25.

In Conditioe incerti probandum est, quod Actoris interfit, rem ablatam non fuisse l. video 12. §. fin. ff. de Condit. furt. P. Schmier n. 26.

78 Quæritur 3. quid, & quotuplex sit Actio furti? 3. alia confurgit ex furto manifesto, alia ex furto nec manifesto. Prior Prætoriana est, & datur in quadruplum: posterior est Civilis, & datur in duplum §. pena 5. §. §. fin. Inst. de oblig. que R. P. Schnalzgroeber L. V. T. l.

ex delict. §. ex maleficiis 18. Inst. de action. Utraque merè pœnalis, personalis, perpetua, & famosa est per text. cit. & pr. Inst. de perpet. §. temp. ad. §. ex quibusdam 2. Inst. de pœn. tem. litig. Farin. prax. crim. q. 167. n. 17. Manz. ad §. 5. cit. n. 3. Vallens, hic §. 2. n. 3. Pirhing ibid. n. 18. Begnudell. V. furtum n. 9. Dicitur autem Actio merè pœnalis; quia tantum ad pœnæ perfectionem pertinet. Hinc in eam non venit ipsa res §. fin. cit. & l. qui vas 28. pr. ff. h. tit. Si res ipsa contrectata fuit, duplicatur, vel quadruplicatur æstimatio rei, seu verum ipsius pretium, quod habebat tempore, quo commissum est furtum, vel quo pretiosior facta est l. in furti 50. pr. h. tit. Si verò solum usus, vel possessio sit interversa, multiplicatur tantummodo interesse: conf. bonæ fidei possessori, & Usufuctuario, si furtum eisdem fiat in re possessa, aut in Usufuctum data, solummodo duplicatur, vel quadruplicatur fructuum æstimatio l. inter 46. §. si servus 1. & l. furtivam 74. ff. h. tit.

Dub. 1. cuinam competat hæc furti Actio? 3. datur tam domino rei, quam alteri, cujus interest rem ablatam non fuisse l. cujus 10. & l. seq. ff. h. tit. sub hæc tamen modificatione, quod, si dominus ipsemet rem actualiter & naturaliter non possideat, sed eam v. g. commodaverit, locaverit, deposuerit, non possit aliter agere, quam si conductor, aut depositarius extra culpam, aut non solvendo sit §. item si 15. Inst. de oblig. que ex delict. l. itaque 12. & l. eum qui 14. §. idem scribit 6. ff. h. tit. Molin. tr. 2. de Just. D. 695. n. 3. nam si culpam admisit, & solvendo sit, non tam interest domini, quam Conductoris, & Depositarii, quippe qui eo casu conveniunt à domino potest vel ad restitutionem, vel ad æstimationem rei, quæ culpâ eorum furto ablata per alium est §. item si cit. & l. eum qui cit. §. si res 14. & §. qualis 16. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 29. §. 30. Aliud est, quando Conductor &c. versatur in dolo, vel quia rem ipsam dolosè retinet, sicuti fur, vel quia per dolum dat anam furto; tunc enim iste nullatenus actione furti juvatur, sed hæc domino competit tam adversus Commodatarium &c. ita dolosè agentem, quam adversus eum, qui furto rem abstulit l. tum is, 11. l. itaque 12. §. sed si 1. l. eum qui 14. §. item Pomponius 8. ff. h. tit.

Idem, quod dictum est de Conductore, & Depositario, Jure Digestorum juxta textus allegatos dicendum foret de Commodatario: sed Jure Codicis l. manifestissimi 22. §. tales 1. C. h. tit. aliquantum à paritate cum Conductore recessum est, & tum demum Commodatario, cujus

culpā res commodata per alium furto ablata est, actio furti contra furem conceditur, quando dominus rei commodatæ adversus ipsum Commodatarium elegerit instituere actionem commodati; nam l. §. cit. Domino rei commodatæ liberum datur arbitrium, utrum actione furti contra furem, vel commodati contra Commodatarium velit agere, cum hac tamen limitatione, ut unā per litis contestationem electā, ad alteram transire nequeat. Ratio disparitatis inter Conductorem, & Commodatarium est, quia ille pro re conducta præstat mercedem, iste verò nullam, ut adeo ratio sit, cur priori Actio furti concedatur indistinctè, posteriori verò limitatè solùm, cum non tanti istius interfit, utpote qui iacturam non patitur ex re sua, sed tantum privatur commodis rei sibi commodatæ.

82 Dub. 2. contra quem datur Actio furti? R. datur contra eum, qui furtum fecit, vel ad id auxilio, vel consilio suo cooperatus est: nec refert, quamvis res ablata perierit l. inter omnes 46. pr. ff. h. tit. Quod si plures eandem rem contrectaverunt, etsi dispar illorum sit opera, singuli tamen in solidum hac actione pulsantur, nec uno solvente, ceteri liberantur l. vulgaris 21. §. si duo 9. ff. eod. Neque fit in actione hac discrimen ætatis; nam etiam contra impubere doli capacem, si furtum fecerit, hæc actio datur l. impubere 23. ff. eod.

83 Contra non datur hæc Actio 1. in hæredem furis; quia merè poenalis est l. civilis 1. ff. de privat. delict. Excipitur, nisi cum defuncto priùs fuerit contestata §. non autem sin. Inst. de perpet. & temp. act. & l. poenalia 164. ff. de R. l. ibi, Poenalia judicia semel accepta, in hæredes transmitti possunt. Molin. tr. 2. de J. §. 7. D. 696. n. 2. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 32. Magnif. D. Verlohner de Act. furt. n. 22.

84 2. Non datur parentibus contra liberos, aut liberis contra parentes, si aliquid sibi invicem auferant l. ne cum 16. & l. si quis 52. §. idem 4. ff. h. t. Molin. l. cit. n. 3. Schmier n. 33. nisi peculium sit castrense; nam in hujus subtractione potest quidem actio furti moveri, non tamen directa, vel famosa, sed utilis in factum, non famosa l. si quis cit. §. sed si 5. §. seg. Lauterbach, ibid. §. 43. Molin. l. cit. n. 3. Schmier n. 34.

85 3. Similiter si durante Matrimonio unus conjugum alteri quid furripiat, non actio furti, sed si absque intentione divortij res ablata fuerit, intentatur simplex Condictio, ex Jure Gentium descendens, ut loquitur Marcianus l. rerum quidem 25. ff. de Act. rer. amot. aut actio in factum, ut eam vocat Imperator l. divortij 2. C. rer. amot. vel si intuitu futuri divortij subtra-

ctio contigerit, instituitur actio rerum amotarum tot. tit. ff. §. c. de act. rer. amot. Sylv. V. furtum n. 2. Farin. prax. crim. q. 168. n. 52. §. segg. Molin. D. 696. cit. n. 2. Stryck, tr. de Action. forens. sect. 1. membr. 10. §. 7. & §. 9. Schmier n. 36. §. 37. Pirhing hic n. 18. §. porro, Reiffenstuel ibid. n. 30. §. 31.

Dub. 3. quod sit objectum hujus Actiois? R. est duplum, vel quadruplum, prout nimirum furtum est vel manifestum, vel non manifestum: cum distinctione tamen; nam si res ipsa surrepta est multiplicatur ipsius pretium; si verò usus, & possessio, ad duplum, vel quadruplum æstimatur interesse, ut dictum est n. 79. Potest ad duplum, vel quadruplum hodie agi, ut contra Grönevegen de LL. abrog. qui putat poenam istam hodiernis moribus omnino exolevisse, melius tenet Stryck, l. cit. §. 6. & confirmari potest ex Constit. Crim. Carol. V. art. 157. §. seq. ubi expressa fit mentio dupli, & quadrupli. Quòd autem rariùs agatur ad duplum, vel quadruplum, causa est, ut bene notat Magnif. P. Schmier l. cit. n. 38. quia plerumque fures sunt pauperes, & actores plus non quarunt, quàm indemnitate suam.

Dub. 4. utrum actio furti moveri queat etiam ob rem minimam? Videtur, quòd non. 1. quia aequitati adversatur, ut ob furtum rei minima fama fugilletur. 2. quia minima in Jure non curantur l. scio 4. ff. de integr. restit. & l. res bona 54. ff. de contrab. empt. 3. quia actio doli ob rem, seu læsionem minimam non conceditur. Sed tenenda est affirmativa cum Clar. §. furtum n. 23. Farin. prax. crim. q. 174. n. 71. Pirhing hic n. 13. Magnif. D. Verlohner de Act. furt. n. 24. Constat ex §. gallinarum 16. Inst. de rer. divis. ubi furtum facere dicitur, qui gallinam aufert. Constat autem gallinam in numerum rerum exiguarum referri Novell. 69. c. 1. quod etiam confirmatur ex l. vulgaris 21. ff. h. tit. & can. sin. caus. 14. q. 6. ibi, Fur non solùm in majoribus, sed etiam in minoribus judicatur; non enim id, quod furto ablatum est, sed mens furantis attenditur. Neque obstant Argumenta contraria. Ad 1. per actionem vi bonorum raptorum fama magis in discrimen adducitur, quàm per actionem furti, & tamen actio vi bonorum raptorum datur etiam ob minimam rem ablatam pr. Inst. de vi bonor. raptor. Ad 2. minima non curantur in ordine, ut detur remedium extraordinarium; secus, ut remedio ordinario peti possint. Ex quo patet. Ad 3. nam Actio doli est remedium extraordinarium.

Dub. 5. quare fur manifestus condemnatur in quadruplum, non manifestus in

in duplum? Rationes varias DD. afferunt, ut videre est apud Schneidev. §. *fin. Inst. de oblig. quæ ex delict. n. 4.* Harpprecht in §. *pœnam Inst. eod. n. 2.* §. 3. Congrua est, quod manifestum ultra læsionem, quam proximo infert in bonis, etiam scandalum publicè perniciosum præbeat, & majorem indicet impudentiam, ac turpitudinem, nec omni suspicione violentiæ carere censeatur arg. *can. nemo 4. §. tolerabilior caus. 32. q. 4. c. ex tenore 4. de tempor. Ordin. Schneidevvin. l. cit. n. 4.* Harppr. n. 2. §. 3. Pirhing *bic n. 18.* Wiestner n. 22. Reiffenstuel n. 32.

89 Dub. 6. quis sit effectus actionis furti? *Re.* præter obligationem restituendi rem furto ablatam, si extet, vel æstimationem ejus, si sit perempta, & pœnam dupli, vel quadrupli, etiam hunc producit effectum, quod furti, saltem notabilioris, condemnatus fiat infamis §. *ex quibusdam 2. Inst. de pœn. temer. litig. l. Athletas 4. §. fin. ff. de his, qui not. infam. etiam si civiliter tantùm conventus sit.* Brunnem. *ad l. cit. n. 4.* Begnudell. *¶. furtum n. 9.* Wiestner *bic n. 25.* Reiffenstuel *ibid. n. 35.*

90 Dub. 7. quæ probatio in hac actione sit necessaria? *Re.* probatio in præfenti actione facilis est; nam id solum est probandum, quod furtum ab Adversario sit commissum, & nostra propterea interfuit, Gletle *Jurispr. terrib. p. 2. c. 1. §. 6. n. 14.* Magnif. P. Schmier p. 3. *de Delict. 6. n. 39.*

91 Quæritur 4. quæ sit pœna furti, quando criminaliter seu ad vindictam publicam de eo agitur? *Re.* de *Jure Ecclesiastico*, seu *Canonico* 1. fur notorius, aut furti condemnatus sit infamis, sicut infamis sit fur Laicus condemnatus de furto in foro sæculari *can. infames 17. caus. 6. q. 1.* quia quicumque secundum Leges infamis est, etiam infamis est secundum Canones, nisi reperiatur oppositum statutum *can. Euphemium 7. §. hinc colligitur caus. 2. q. 3. Abb. in c. fin. b. tit. n. 14.* Felin. *ibid. n. 16.* Diaz *pract. crim. can. c. 94. n. 2. fin.* Farin. *prax. crim. q. 167. n. 10.* Vallenf. §. 2. *bic n. 4.* Pirhing n. 26. Wiestner n. 31. Reiffenstuel n. 49. Begnudell. *¶. furtum n. 26.* Magnif. P. Schmier p. 3. *de Delict. c. 1. n. 42.* Intelligi autem hoc debet, si adversus furem sit instituta actio pœnalis furti; nam si tantùm actum fuerit contra furem Conditione furtiva, cum hæc non infamet per Leges Civiles, neque in foro Ecclesiastico hac conditione conventus Clericus infamis reddetur: & tali conditione conventus intelligitur, quando condemnatus est tantùm ad restituendam rem furto ablatam, ut post Diaz. *l. cit.* notat Pirhing n. 26. *cit.*

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.

2. Quod ex priori sequitur, fur notorius, aut furti condemnatus, sit Irregularis, ut neque ad Ordines promoveri, neque in susceptis ministrare possit, ut colligitur ex *can. qui in aliquo 5. dist. 51. can. testes 39. caus. 2. q. 7. c. infamibus 87. de R. J. in 6.* & argumento à sensu contrario ducto ex *c. fin. b. tit. Abb. in c. fin. cit. n. 3.* §. 14. Navar. *Man. c. 17. n. 204.* Suar. *de Censur. D. 48. sect. 2. n. 2.* Pirhing *bic n. 27.* Reiffenstuel n. 50. Begnudell. *l. cit.* Notanter autem hoc, & *prec. num. dixi, Fur notorius, aut furti condemnatus;* quia fur occultus infamiam non inducit, & per consequens nec Irregularitatem.

Ex quo sequitur, quod ejusmodi furem occultum, si infamiam Juris per condemnationem nondum incurrit, peractâ penitentia, sine dispensatione, admittere possit etiam Episcopus *c. fin. b. tit. Abb. in c. at si Clerici 4. §. de Adulteris de Judic. n. 4.* Thesaur. *de pœn. Eccl. p. 2. §. furtum c. 1. n. 2. fin.* Vivian. *in c. fin. cit. pr. Fagnan. ibid. n. 1.* Pirhing *bic n. 27.* Wiestner n. 31. Reiffenstuel n. 51. Si publicum crimen furti sit, & incurfa infamia Juris, Irregularitatem inde ortam directè tollere, & cum ejusmodi Irregulari dispensare ad Ordines SS. potest solus Papa, quod tamen, nisi infamia priùs abolita, nunquam consuevit facere, ut rectè advertit Molin. *tr. 4. de I. §. I. D. 10. n. 9.* Adididi *directè*; nam indirectè auferre Irregularitatem istam etiam Princeps, & alia potestas Sæcularis, infamiam Jure Civili introductam per restitutionem famæ abolendo, potest, ut Henriq. *l. 14. c. 5. n. 3.* Suar. *de Censur. D. 48. sect. 2. n. 10.* Wiestner *bic n. 31.* & alij DD. notant.

3. Si Clericus in furto notabilis, quantitatis, aut iteratò deprehensus, vel convictus sit, ab Ordine, & Officio Clericali deponendus *can. Presbyter 12. dist. 31.* si verò non respiscat, excommunicandus, ac tandem, si incorrigibilis evadat, Curia sæculari tradendus est, *vi Constitutionis Clem. III. c. cum non ab homine 10. de Judic. Tholosan. Synt. p. 3. l. 37. c. 2. n. 23.* Farin. *prax. crim. q. 167. n. 9.* Vallenf. n. 4. *cit.* Pirhing n. 25. Reiffenstuel n. 53. Begnudell. *l. cit.* Magnif. P. Schmier c. 1. *cit. n. 42.* In Laicos, quando fures sunt, aut rem furtivam injustè detinent, fertur Excommunicatio, quæ etiam afficiuntur, qui furem sciunt, & non indicant, ut cum *Abbate* tenent communiter DD. *in c. qui cum fure 4. b. tit.* Atque in hunc finem ab Episcopis vel eorum Vicariis ad instantiam partis læsæ concedi possunt Litteræ Monitoriæ generales sub Excommunicatione contra eos, qui rem alienam vel injustè retinent, vel ab alio detentam scientes non revelant, ita,

ut si intra certum tempus, in ijs præfixum, non restituant, vel non indicent, ipso etiam facto Excommunicationem incurrant. Hæ Excommunicationes dicuntur fieri *ad finem revelationis*, ut habetur in *Trid. sess. 25. c. 3. de reform.* ubi simul decernitur, ne ab alio prorsus, quàm ab Episcopo, vel ut teste Joan. Gallemart. *ibid. V. à nemine prorsus declaratum est à Cardd.* ab ejus Vicario generali decernantur: & si ab istis fiant, ut fiant monitionibus præmissis, ex re non vulgari deperdita, & non nisi causâ diligenter cognitâ.

94 Dub. 1. quæ sit pœna furti, quando de eo agitur criminaliter in foro Sæculari? *1.* olim crimen hoc variè punitum fuit, & quidem ex *Lege 12. tabularum tab. 2.* fur manifestus, si fuit homo liber, verberabatur, & addici jubebatur ei, cui furtum factum est; servus autem verberibus cæsus è saxo dejiciebatur. *Jure Digestorum autem l. fin. ff. b. tit. l. fures 1. §. seqq. ff. de furib. baln. l. de his 1. §. expilatores 1. §. seqq. ff. de EffraCTOR, pro committi criminis qualitate, & varietate circumstantiarum coërebat aut multâ pecuniariâ applicandâ fisco, vel pœnâ carceris, relegationis, damnationis ad metalla, vel aliâ corporali pœnâ. Sylv. V. furtum n. 8. §. quartum. Carpz. pract. crim. q. 77. n. 5. Vallens. hic §. 2. n. 3. Begnudell. V. furtum n. 9. Magnif. D. Verlohner de act. furt. n. 25.* Mortis autem, aut mutilationis pœnam propter furtum irrogari difertè noluit Imperator *Auth. sed novo C. de Serv. fugit. & Novell. 134. c. 13. §. pro furto.* Hac tamen postea, cùm successu temporis invalesceret furum audacia, furtorum graviorum Rei coeperunt affici juxta *Const. Friderici l. 1. 2. feud. tit. 27. §. fin. & Const. Crim. Carol. v. art. 159. §. seqq.*

95 Dub. 2. utrum rectè pœna capitalis statuta sit furto? In controversiam istud nonnulli trahunt apud *Carpzov. q. 77. cit. n. 13.* hoc præcipuè nixi fundamento; quia nimis durum, & inhumanum videtur, eum qui in pecunia tantum deliquit, in corpore punire, & multò magis ei pro bonis temporalibus ablatis vitam adimere, inter quæ nulla est proportio, cùm vita hominis longè superioris ordinis sit, & præstantior omnibus bonis temporalibus. Pœna autem debet esse proportionata delicto.

96 Sed nihilominus dicendum, licitum, & justum esse fures in furca suspendere, & ultimo supplicio afficere, præsertim si sint incorrigibiles. *Covar. l. 2. var. c. 9. n. 7. Valq. de Restit. c. 5. §. 1. dub. 7. n. 36. Molin. tr. 2. de J. §. J. D. 695. n. 11. Harppr. ad §. 5. n. 7. §. seqq. Inst. de oblig. quæ ex delict. Besold. Class. 2. Disp. polit. 2. thes. 25. Carpzov. pract. crim. q.*

77. n. 13. §. seqq. Pirhing hic n. 20. Idque quia ita necessarium est ob furtorum frequentiam, ad pacem publicam, & tranquillitatem servandam, & refrenandam hominum crescentem malitiam, avaritiam, & rapacitatem, quæ aliis modis, & pœnis levioribus coërceri non potest, ut experientia testatur.

Dub. 3. an pro unico furto, sicut quantitate magnum, sed simplex, & absque violentia, & effractione commissum sit, possit inferri pœna mortis? Affirmant *Bald. in Auth. sed novo n. 3. §. ego dico C. de Serv. fugit. Covar. l. 2. var. c. 9. n. 7. §. sic sane, Bizard. ad Clar. §. furtum n. 42. Menoch. de arbitr. cent. 2. cas. 295. n. 9. Molin. tr. 2. D. 695. n. 9. Berlich. p. 5. concl. 43. n. 22. Resfenstuel hic n. 43.* Itaque suaderi videtur ex *Const. Frideric. & Carolin. cit.* ubi habetur, quòd is, qui una vice admisit furtum, laqueo in furca, si mas sit, si verò femina, immersione in aquam vitam finire debeat.

Sed contrarium tenent *Salicet. in Auth. sed novo cit. Bartol. ibid. §. an autem. Jalon in l. 1. n. 7. c. de precib. imper. offend. Clar. §. furtum n. 9. Gomez tom. 3. var. c. 5. n. 7. Damhoud. prax. rer. crim. c. 110. n. 35. Farin. prax. crim. q. 167. n. 47. Fachin. l. 9. contr. c. 91. Harppr. in §. pœna 5. n. 56. & seqq. Inst. de oblig. quæ ex delict. Pirhing hic n. 21.* Rationem dant, quia nulla Lege, aut Jure invenitur cautum, ut fur pro unico furto morte multetur; neque enim Judex in imponendis pœnis debet esse rigidior ipsa Lege *l. perspicendum 11. & l. interpretatione 42. ff. de pœnis.* Et cùm olim non capitalis, sed solum pecuniaria pœna furti Jure communi statuta fuerit, ideo standum est adhuc Jure antiquo. nisi ubi pœna capitalis Jure novo expressa est.

Hæc sententia, quia benignior, vi detur suadenda præ priore: sed tria tamen circa eam sunt observanda. 1. gravius puniri debent, qui magnas res furripiunt, quàm qui parvas, videlicet damnando eos ad metallum, vel opus publicum, vel ad triremes, aut fustigatione, vel alia ratione, citra mortem tamen. *Harppr. l. cit. n. 63.* 2. perpendendæ circumstantiæ furti; nam si insignis malitia Rei appareat, aut alia justa causa concurrat, pœna suspendii tutò furi etiam pro primo furto, si solidos excedat, imponi potest: & ita intelligi debet *Const. Carolin. dum art. 160.* pœnam mortis etiam pro primo furto imponit. *Carpzov. pract. crim. q. 78. n. 73.* 3. iisdem circumstantiis, & causis exigentibus, statuto, vel consuetudine induci potest, ut etiam primum furtum morte puniatur. *Pirhing n. 21. cit. & talem consuetudinem per totam ferè Germaniam usu,*

& praxi receptam esse cum *Mollero* testatur *Carpzov. l. cit.*

Ad *Constitut. Frider.* in contrarium allegatam dico, eam non obesse Sententiæ sic explicatæ, præsertim cum in ea sermo sit non de simplici furto, sed de feditioso, sive eo, quod cum effractione, violentia, aut armis factum est.

100 Dub. 4. an pœna mortis imponi possit pro secundo furto? v. licet hujus reo imponi debeat alia pœna gravior, quam quæ imponitur pro furto unico, v. g. abscissio auriculæ, aut manûs, vel alia nota corporalis, aut pœna flagellorum, aut trimerium ad tempus, mortis tamen pœnam non imponi; sed ad hanc imponendam, saltem ex generali consuetudine requiritur, ut delinquens tria, vel plura furta commiserit, qui *Fur famosus* dicitur, sive qui furari consuevit, *Jacob de Butrio in Auth. sed novo v. quod attende C. de Serv. fugit. Gomez tom. 3. var. c. 5. n. 5. Menoch. de arbit. cas. 295. n. 17. Farin. prax. crim. q. 167. n. 42. § 44. Pirhing bic n. 22. Excipitur, ubi circumstantia tales concurrunt, ob quas morte puniri potest etiam furtum primum, secundum dicta n. 199. Videatur *Constitut. crim. Carol. V. art. 161. § 162.**

101 Porro hæc tria furta debent esse commissa diversis, & interpolatis temporibus; nam si uno die, actu continuato, pluries quis furetur, reputabitur pro furto unico, prout dixi n. 10. Parum autem refert, utrum omnia commissa sint in territorio; in quo quis ob ultimum furtum captus est, an verò aliqua ex illis commissa sint extra illud; nam & alibi commissa effectum, & actuum frequentiam, ac consuetudinem indicant, unumque aliud aggravat, ut adeò meritò cum furto ultimo in ordine ad pœnam mortis inferendam computentur, *Clar. §. furtum n. 10. Menoch. cas. 295. cit. n. 18. Farin. q. 167. n. 51. § 59. Haun. tom. 6. de J. § J. tr. 2. n. 217. Pirh. bic n. 23.* Similiter etiam non refert, quòd reus de prioribus furtis sit absolutus, vel ei illa ex gratia remissa sint; quia remissio non minuit iteratum crimen, sed potius auget. *Clar. n. 13. Farin. n. 68. Pirhing n. 23.* Denique etiam si fur propter duo priora furta jam fuerit punitus, nihilominus propter tertium à se commissum est suspendendus; quia furta duo priora non computantur ad ea iterum punienda, sed ad aggravandum tertium furtum, & puniti ob priora delicta, si ea continent, graviori puniendi sunt l. *capitalium 28. §. solent. 3. ff. de pœn.*

102 Dub. 5. qualia debeant esse tria illa furta, ut propterea aliquis suspendii supplicio possit affici? *Certum est*, suspendii posse, si furta omnia simul computata valorem quinque aureorum Hungaricorum exce-

serint ob textum manifestum. *Const. crim. Carolin. art. 162.* Utrum verò articulus *ipse*, & pœna mortis in eo sancita extendi etiam debet ad casum, quo furta omnia simul computata ad summam quinque solidorum non ascendunt, controversia inter DD. est & videtur affirmativa erui posse ex *art. cit.* nam ibi Imperator indifferenter pro furto, tertia vice iterato, pœnam laquei decernit, non habita ratione, an parva, an magna furta illa fuerint, & an summam quinque solidorum excefferint, necne, ut adeò non tam magnitudinem furti, quam frequentiam, & reiterationem, quæ consuetudinem delinquendi inducit & destinatam malitiam, ac furandi perseverantiam arguit, respexisse in hoc videatur Imperator.

Sed etsi, ut n. 101. dictum est, iteratum, sæpius iteratum delictum aggravet ad hoc, ut facilius pœna suspendii infligi possit, qui genuinus sensus esse videtur *art. 162. cit.* nihilominus tantum abest, ob solam reiterationem laquei supplicio locum esse, ut etiam in furto iterato quoad pœnam mortis furi indicendam, rationem quantitatis, & valoris rei furtivæ habendam esse expressè faciat Imperator *Carolus V. art. 161. fin. v. wo aber solche. Quare dicendum*, ob solam iterationem triplex furtum non posse puniri suspendio, nisi omnia simul computata excefferint quinque solidos, *Carpzov. pract. crim. q. 78. n. 80.* ob rationem, quia in pœnalibus semper benignior sententia est eligenda, l. *interpretatione 42. ff. de pœn.*

Dub. 6. an pœna mortis ob quantitatem furti exorbitantem, aut multiplicem ejus iterationem, vel quòd commissum sit in loco insigni, e. g. Palatio Principis exasperari debeat, addito majoris alicujus severitatis reatu, ut nempe fur trahæ illigatus ad locum supplicii rapiatur, vel ferro candenti ustuletur? Videtur respondendum affirmativè, ex ratione, quia pœnæ sunt commensurandæ delictis l. *perspicendum 11. & l. capitalium 28. §. grassatores 10. ff. de Pœn.* atqui gravius peccat fur delictum sæpius iterans, vel quantitatem exorbitantem sublegens, aut in loco insigni. Igitur severiori pœna afficiendus erit.

Sed negativa sententia, ut benignior, ita etiam verior est, teste *Carpzov. pract. crim. q. 78. n. 83. § seqq.* quia nusquam severior aliqua pœna in fures ob causas n. *præc.* allegatas statuta reperitur. Quòd autem Lege non cavetur, in practica non habetur, juxta tradita à *Bald. in c. nihil 44. n. 25. v. item quod de Elect. Jason. in l. illam 19. n. 8. c. de Collat. Hartm. Pistor. l. 2. q. 13. n. 36.* Consequenter non est exasperanda pœna mortis 1. ob solam quantitatem, quòd furtum sit maximi pretij. *Ne-*

que obstat, quòd in *Const. Carolin. art. 160.* dicatur attendendum esse ad quantitatem furti; nam ibi Imperator loquitur de furto primo, quod juxta dicta *n. 98.* non afficitur regulariter pœna mortis, sed aliã extraordinariã mitiore, in qua infligenda utique quantitatis ratio haberi debet. 2. ob multiplicem iterationem; quia non est Lege cautum. erubescimus autem sine Lege loqui. 3. ob loci excellentiam, in quo furtum commissum est; quia contrarium docet quotidiana praxis, quæ ob loci qualitatem exasperationem pœnæ suspendii non permittit.

106 Dub. 7. ad quam pœnam pro furtorum diversitate adversus furem procedere Judex Jure Carolino possit? *n.* in hoc distinguendum est inter furtum manifestum, & non manifestum, primum, & iteratum, magnum, & parvum, simplex, & violentum. Nam furtum non manifestum, primum, simplex, & parvum punitur pœnã dupli, si fur solvendo sit; si verò non sit solvendo, jubetur ad aliquod tempus includi carcere, ex quo lapso hoc tempore, post restitutionem rei ablatae domino factam, & soluta alimenta in carcere consumpta, ac mercedem apparitoribus, tandem dimittitur cum Urphedã, *Const. Carolin. art. 157.*

107 Ob manifestum, simplex, primum, & parvum, si fur sit vilisconditionis facta prius restitutione rei ablatae, vel æstimatione illius, si potest, ad numellas exponitur, & virgis cæsus, territorio eliminatur cum Urphedã. Si verò sit conditionis honestæ, & spes emendationis æfulgeat, condemnatur ad quadruplum, si existit solvendo, secus carcere ad arbitrium Judicis castigatur *art. 158.*

108 Furtum simplex, primum, & magnum coercendum relinquitur arbitrio Judicis, qui adhibito consilio prudentum, pro modo admitti criminis pœnam mitigare, seu exasperare potest, nec tamen facile ad pœnam capitalem descendere debet, secundum dicta *n. 98.* & habetur *art. 160.* Secundum aliter multatur, si utriusque summa sit infra quinque solidos, aliter si eosdem excedat: illius pœna est pro numellis expositio, relegatio, vel confinatio; hujus pœna est arbitraria *art. 161.* Tertium furtum etiam simplex capitale est, ut dictum est *n. 100.* & *seqq.* & mas quidem laqueo, fãmnia suffocatione in aquis, vel alia quadam simili mortis pœnã punitur *art. 162.*

109 Denique furtum violentum, seu periculosum, sive parvum, sive magnum, sive primum, sive iteratum, sive manifestum, sive non manifestum plectitur pœnã capitali, vel si circumstantiæ aliud suadeant, non capitali, corporali tamen, eaque gra-

vi, e. g. oculorum excacatione, manûs amputatione &c. *art. 259.* Porro quodnam furtum pro violento habendum sit, dictum est *n. 8.* & *9.*

Dub. 8. ex quibus causis, & casibus pœna suspendii, etiam ob furtum quinque solidos excedens, aliàs de jure infligenda, mitigari, & in mitiorem capitali converti debeat? 1. Ratione damni modici per furtum dati, prout fit, quando damnum furto datum est infra quinque solidos, vel si istos superat, facta transactione, aut restitutione, Domino relaxatur, antequam fur conjiciatur in carcerem; nam hoc casu fur virgis cæsus, in perpetuum est relegandus. *Carpz. prax. crim. q. 80. n. 2. & seqq. qui n. 23.* addit, hoc procedere etiam, cum majorem tantum rerum furto ablatarum partem Dominus recipit, & id, quod adhuc abest, argue à fure consumptum est, quinque solidorum valorem non excedit.

2. Ob incertitudinem furti commisi, si de eo, an revera perpetratum sit, certò non constet; universalis enim regula est in causis criminalibus, quòd nemo ad mortem condemnari possit, nisi liquidè de crimine ipso, seu delicti corpore cum omnibus qualitatibus, & circumstantiis constet. *Clar. §. fin. q. 4. n. 1. & seq. Mynsing. cent. 3. obj. 81. n. 1. Farin. prax. crim. q. 2. n. 1.* idque multò magis procedit in delictis facti permanentis, quale est furtum. *Carpz. pract. crim. q. 81. n. 3.* Proinde licet quis fateatur se furtum commisisse, si tamen de re furtiva & personis, quibus id factum est, adeòque de corpore delicti non constet, Reo non est infligenda pœna mortis, sed alia arbitraria. *Boss. pract. crim. Rubr. de furt. n. 15. Berlich. p. 5. concl. 46. n. 1. Carpz. l. cit. n. 4. & 5.*

3. Ob qualitatem personæ; nam hanc in pœna furti dictanda observandam monet Imperator Carolus V. *Const. crim. art. 160.* ibi, *Mehr soll ermesen werden der Stand / und das Wesen der Persohn / so gestohlen hat ic.* Et hinc 1. regulariter non suspendio, sed alia mitiori pœna, pro ratione intellectus, & capacitatis doli afficiendi sunt Impuberes pubertati proximi. *Const. crim. cit. art. 164.* ibi, *unter vierzehn Jahren ic.* 2. extraordinariã, e. g. carceris, relegationis, aut pecuniariã pœnã vindicandam est furtum inter parentes, & liberos, maritum, & uxorem, & reliquos cognatos intra quartum gradum conjunctos, ob reverentiam Matrimonii, & necessitudinis. *Schneidevvin. in §. 12. n. 2. Inst. de oblig. que ex delict. Carpz. q. 82. à n. 39.* 3. Personæ nobiles, & aliàs privilegiatæ, si in furti crimen inciderint, non furcã, sed gladio puniendi sunt

funt, nisi aliud usus obtineat. Tiraquell. tr. de Nobil. c. 20. n. 110. Clar. S. fin. q. 60. n. 24. Farin. q. 98. n. 116. § 117. Berlich. p. 5. concl. 44. n. 33.

113 4. Ob necessitatem: & hinc à pænâ suspendii ordinaria liberatur, qui ob necessitatem famis furatur edulia, vel etiam alias res, ut ex harum venditione pecuniam redigat, ac postea panem sibi comparet. Carpzov. q. 82. à n. 32. quod etiam dicendum de eo, qui ad tegendam nuditatem suam, cum aliunde non suppetant media, furatur vestem. Carpzov. l. cit. n. 46. ob rationis identitatem. Quod si non extrema, aut quasi extrema necessitas, sed gravis duntaxat sit, ita auferens, cum verè furti reus sit, pænâ aliâ extraordinariâ, sed mitiori veniet puniendus, prout indicatur c. si quis 3. h. tit. § Consi. Carolin. art. 166. ibi Sollen abermahls die Richter / und Urtheiler / als ob siehet / Nichts pflegen: adeoque arbitrio Judicis relinquendum est, quam pænâ, consideratis circumstantiis, & probè ponderata necessitate, fur sit promeritus. Imò si furtum sit modicum in tali necessitate perpetratum, Judex reum, præsertim si in crimine deprehensus, per dies aliquot in carcere detentus fuerit, non imposta ulteriori panâ, omnino potest absolvere. Carpzov. n. 50.

114 Dub. 9. quâ panâ efficiendi sint auxiliatores in furti crimine? 1. interesse, an auxilium sit præstitum ante furtum, an in furto, an post illud jam commissum, Si auxilium sit præstitum ante furtum, refert, an auxiliator dederit causam immediatam furto per actum furto proximum, sine quo vel omnino non, vel non tam facile fuisset commissum furtum, vel contrâ talem causam non dederit; nam qui deliberato, & doloso animo præbet furi auxilium reale per actum proximum, & per hoc dat causam immediatam furto, lucrandi animo, panâ furti ordinariâ plestendus est: contrâ ad pænâ extraordinariâ, & mitiorem condemnandus, qui auxilium præbet furi per actum magis remotum, nec per id dat causam immediatam furto. Ita Menoch. de arbitr. cas. 349. n. 5. Natta l. 1. cons. 151. n. 3. Boër. decis. 167. n. 3. Marfil. pract. crim. S. constante n. 49. Carpzov. q. 87. n. 11. § seqq. Porro causam proximam, & immediatam furto dedisse censetur, qui scalas alicui ad furtum committendum applicat, vel qui ferramentum ad effringendum sciens, volensque porrigit &c. Contrâ per actum remotum furi auxilium præbere censetur, qui indicio, ac demonstratione modum, & occasionem furandi notam facit, aut locum, ubi res continentur, ostendit &c. Carpzov. l. cit. n. 17. & 27.

Si auxilium sit præstitum in ipso actu furti, ut propterea aliquis plesti pænâ ordinariâ furti possit, necesse est 1. ut Auxiliator dolosè, & fraudulentè auxilium furi præbeat, consilio deliberato præcedente. Cyn. in l. is, qui opem ff. de furt. Boër. decis. 167. n. 2. fin. Clar. S. fin. q. 90. n. 1. Carpzov. q. 87. cit. n. 33. 2. ut lucri causâ hoc fiat; sicut enim propositum, & animus alia delicta distinguit, ita etiam furti delictum animus lucrandi indicat §. furtum 1. Inst. de oblig. que ex delict. & l. qui injurie 53. ff. h. tit. 3. ut auxilium sit cooperativum, & ipso facto in actu furandi præstetur. Marfil. tr. crim. S. constante n. 50. § 61. Menoch. de arbitr. cas. 349. n. 10. Carpzov. n. 33. cit. 4. ut furtum ipsum sit subsecutum, & res à fure, cui auxilium præberetur, contractata l. si quis 52. §. neque 19. ff. h. tit. Gloss. in l. is, qui opem cit. V. manifestus.

Denique si auxilium præstatur post furtum commissum, non ordinariâ laquei, sed extraordinariâ mitiori pænâ est locus pro Judicis arbitrio, prout cum communi DD. monent. Clar. S. fin. q. 90. n. 2. Menoch. cas. 349. n. 21. Mascard. de Probat. concl. 159. n. 23. Farin. prax. crim. q. 132. n. 1. § seqq. Carpzov. q. 87. cit. n. 36. § seqq. quia opem præstans post furtum commissum non dicitur propriè auxilium præbere ad furtum, vel illud promoverè. Et hinc extraordinariâ mitiori pænâ subjacent 1. qui opem præbent furi ad evadendum, & fugam arripiendam, 2. qui viam monstrant, ut manus Judicis, illum persequentis effugiat. 3. qui eum occultant, ne deprehendatur. 4. qui res furto ablatas vendunt, vel de ijs commissio furto participant. 5. qui easdem scienter receptant, aut emunt, nisi aliâ circumstantiâ concurrant, ob quas pænâ furum ordinariâ istis irrogari debeat. Carpzov. l. cit. à n. 40.

Dub. 10. utrùm quando plures eom miserunt furtum, cujus summa quidem excedit quinque solidos, ita tamen, ut divisione inter illos æqualiter facta, nullus illorum quinque solidorum æstimationem acceperit, omnes furcâ sint puniendi? Videtur tenenda affirmativa sententia, sumpta paritate ab his, qui homicidium dolosum commiserunt; nam etsi ex his unus citius altero comprehensus, Legis Corneliæ pænâ punitus sit, per hoc tamen cæteri non liberantur l. item Mela 11. §. sed si plures 2. ff. ad Leg. Aquil. item quando plures corruerunt album Prætoris, unus pænâ præstitutam solvendo, cæteros non liberat l. si quis 7. §. fin. & l. seq. ff. de Jurisd.

Sed non videtur esse paritas; etsi enim delinquentes regulariter omnes in solidum teneantur, quando agitur ad pænâ pecu-

pecuniarum, fecus tamen est in criminibus, in quibus imponitur poena corporalis, vel capitalis; in his enim factum uniuscujusque, quantum quis ad delictum contulit, considerandum est *l. fin. ff. ad Leg. Cornel. de Sicar.* Imò si paritas est eum homicidio à pluribus commisso, potius hæc nobis servit; nam ideo omnes puniuntur poenâ homicidii, quia omnes ejusdem sunt rei, quæ est ratio formalis, ob quam dictata est poena homicidii, ergo etiam ut complices omnes puniri possint poenâ capitali furti, necesse est, ut in omnibus inveniatur ratio hujus poenæ per Leges statuta. atqui ratio hæc non est, quod quaecunque commiserint furtum, sed quod fur affectus sit valorem §. solidorum: quod in casu posito de singulis verum non est. ergo &c.

119 Quare tali casu nullus puniri furâ poterit, sed omnes fustigati potius relegari debent. Berlich. p. 5. concl. 43. n. 121. Carpz. *pract. crim. q. 78. à n. 37.* Magnif. D. Verlohner de *Act. furt. n. 30.* qui addit, hanc opinionem toties defendendam, quoties facta æquali divisione, nullus valorem quinque solidorum fuisset sortitus, etsi per accidens propter inæqualem divisionem unus plus, minus verò alter sit consecutus. Aliud est, si furtum à pluribus cum effractione violenta, & seditiosa ædium factum est; tunc enim omnes, & singuli laqueo puniri debent, etiamsi facta divisione, uniuscujusque portio valorem quinque solidorum non excedat, quippe quo casu non attenditur furti quantitas, sed vis, cujus omnes hujusmodi complices æqualiter rei sunt. Carpzov. n. 49.

120 Dub. 11. an postquam fur ultimo supplicio affectus est, domino rei furtivæ actio civilis pecuniaria competat contra hæredes furis ad damnum, vel interesse, quod præterdit sibi deficere? *Certum est, de Jure Civili per actionem poenalem nequaquam consumi Conditionem furtivam, & actionem subsidiariam, sed hanc contra hæredes furis adhuc dari domino, ejusque hæredibus ad rem furto sublatam sibi restituendam, aut si non amplius extet, ad damnum refarciendum, & interesse præstandum §. fin. Inst. de oblig. que ex delict. §. ex malefic. 18. Inst. de Action. l. civilis 1. ff. de privat. delict. Bartol. in l. interdum 56. §. qui furem 1. ff. de furt. n. 4. Bajard. ad Clar. §. furtum n. 31. & seqq. Menoch. de arbitr. q. 91. n. 6. & seqq. Heig. p. 2. q. 23. n. 17.*

& seqq. Carpzov. *pract. crim. q. 80. n. 102. & 103.* cum aliis ab hoc cit.

Controversia inter DD. est, an actio Civilis post poenam de fure sumptam competat, postquam ista coepit esse capitalis, & mortis? *Affirmant nonnulli, non pauci negant, ut videre est apud Carpzov. q. 80. cit. n. 104.* qui melius distinguit, an res furtiva adhuc extet, & ab hæredibus furis vindicetur, an verò fuerit consumpta, vel perditâ. *Si primum vindicari illa, vel condici non solum à fure, sed etiam, postquam iste laqueo punirus est, ab hæredibus ejus, imò à quocunque possessore, etiam bonæ fidei potest, ut non obscure innuitur in Const. crim. Carol. V. art. 219. bi, die sollen dem / der sie also verlohren hatte == wider verschaffet werden / & quidem pretio non retulo, Const. cit. art. 214. ibi, darumb soll derselbe / der also das seine == wider verlanget / niemand nichts schuldig seyn.*

Si secundum, fure per fustigationem, vel suspendium castigato, ex bonis ipsius nec ipsi furi, nec hæredibus ejus quidquam præstandum est; quia durissimum videtur, ut reus ultra panam mortis, seu corporis afflictivam, damna quoque, & interesse refarcire teneatur, cum mors omnia solvat Novell. 22. c. 20. Aliud est, quando fur relegatione solum, aut carcere punitus est; nam tali casu ad restitutionem damni, & præstationem æstimationis, sive interesse condemnari sine dubio potest. Carpz. l. cit. n. 118. Imò ut idem n. 119. cum *Neguzant. Bald. & Salicet.* addit, hoc casu pro malè ablati Domino rei ablata in bonis furis ratione damni, & interesse competit tacita Hypotheca, vi cujus in concursu creditorum aliis jus plenius non habentibus præferri debeat.

Dub. 12. an sufficiens indicium ad condemnationem de furto sit, quod res furtiva apud aliquem sit reperta? *non esse sufficiens ad condemnationem, imò nec ad torturam, nisi ille sit homo suspectæ fidei, & malæ famæ; fieri enim sæpe potest, ut quis ignorans apud se habeat rem furto sublatam, cum tamen ad furtum requiratur, ut quis scientiam habeat rei alienæ, vel ut quis mala fide emerit, vel alio titulo acquisiverit rem furtivam. Clar. §. furtum n. 5. Harppr. §. furtorum autem 3. n. 25. Inst. de oblig. que ex delict. Pithing hic n. 4. Begnudell. V. furtum n. 23.*

S. III.

De alijs diversis Furtorum generibus, & eorum pœnis.

S U M M A R I U M.

124. Definitio furti Sacrilegi.
 125. 126. Hujus pœna.
 127. Est crimen mixti fori.
 128. Definitio Plagij.
 129. 130. Casus, in quibus committitur.
 131. 132. Pœna illius.
 133. Definitio Peculatus.
 134. Modi, quibus committitur.
 135. 136. Pœna ejusdem.
 137. Definitio Abigeatus.
 138. &c. Quis censetur Abigeus?
 141. 142. Pœna istius criminis.
 143. Crimen de Residuis.
 144. Casus, in quibus committitur.
 145. 146. Pœna.
 147. Crimen expilate Hereditatis.
 148. &c. Quis de hoc conveniri possit?

151. Pœna.
 152. 153. Sepulcri violatio.
 154. Pœna ejusdem.
 155. Amotio termini.
 156. Ejus pœna.
 157. Contra quos detur Actio de termino moto.
 158. Quando committatur furtum tigni?
 159. Quis conveniri possit Actione de tigno juncto?
 160. Quae actio competat ob arbores &c. furtum casas?
 161. Pœna istius criminis.
 162. Pœna rapientium res ex naufragio, vel incendio.
 163. Actio civilis ex hoc furto competens.

HUc pertinet Sacrilegium, Plagium, Peculatus, Abigeatus, Crimen de Residuis, Expilate Hereditatis, Sepulcri violati, Termini moti, Furtum Tigni, Furtum arborum.

Quæritur I. quid sit Sacrilegium, & quæ pœnæ sint statutz in fures sacrilegos? *Sacrilegium* est, quo res sacra contrectatur: quod tripliciter fieri potest. 1. si res sacra è loco sacro. 2. si res sacra de non sacro. 3. si res non sacra de sacro auferatur *can. quisquis 21. §. similiter caus. 17. q. 5.* Utimo tamen modo, nempe per ablationem rei non sacre ex loco sacro factum, si illa non custodiatur, & securitatis causâ ibi deposita, vel Ecclesie concessita, sed tantum casu ibi relicta, & posita sit, ut nonnulli cum Azor p. 1. l. 9. c. 27. q. 6. & Less. l. 2. de Just. c. 45. n. 14. volunt, non est propriè Sacrilegium, sive furtum sacrilegium, superaddens malitiam specie distinctam à furto; quia non habet specialem repugnantiam cum loci sanctitate, sed solum generalem quantum irreverentiam continet, adeoque pœnæ in Sacrilegos fures statutz tunc non incurruntur. Unde quando *can. quisquis cit.* inter Sacrilegia numeratur furtum rei non sacre ex loco sacro, id intelligi debet, si ex loco sacro, seu Ecclesia auferatur res, quæ quidem non est sacra, sed aliquo modo ad Ecclesiam pertinet, saltem quoad custodiam.

Pœna furti Sacrilegi *Jure civili*, præcipue quo res Sacra è loco Sacro furripitur, est extraordinaria, & arbitraria, ita tamen, ut juxta furti, rei, & personarum
R. P. Schmalzgrueber L. V. T. l.

qualitatem etiam ad mortem usque extendi possit, prout constat ex l. sacrilegij 6. princ. ff. ad Leg. Jul. Peculat. ubi dicitur, quod Sacrilegium pro qualitate persone, proque rei conditione, & temporis, & ætatis, & sexus, vel severis, vel clementis puniri debeat: unde his circumstantiis spectatis, alii quidem fures sacrilegi etiam vivi comburuntur, nonnulli autem furca, ut alii fures, plectuntur, alii, si eadem circumstantiæ ita suadeant, etiam mitius, quam capitale, patiuntur supplicium. Neque obstat l. sacrilegi 9. ff. eod. ubi princeps dicitur Sacrilegi capite puniendi; nam, ut bene notat Carpov. *pract. crim. q. 89. n. 11.* per capitis pœnam non tantum significatur pœna ultimi supplicii, sive mortis, sed & damnatio ad metallum, deportatio, vel exilium §. publicorum 2. §. capitalia *Inst. de publ. Judic. l. publicorum 2. ff. eod. & l. capitalium 28. pr. ff. de pœn.* Videantur *Clar. §. Sacrilegium n. 3. Host. Summ. Rubr. de crim. Sacril. n. 3. b. tit. Menoch. de arbitr. cas. 289. Farin. prax. crim. q. 172. n. 11. & seqq. Carpov. q. 89. cit. a n. 8. Pring hic n. 32. Const. Carolin. art. 172. & 174. & dicta Tit. prec. n. 115. & 116.*

Jure canonico 1. per *can. quisquis 21. pr. caus. 17. q. 4.* Sacrilegij reus XXX. libras examinati argenti purissimi debet prestare Episcopis, vel Abbatibus, aut alijs personis, ad quas querela Sacrilegij justè pertinet. 2. per *can. attendendum 13. q. cit.* perpetuâ damnantur infamâ, quæ tamen non incurritur, nisi post sententiam condemnatoriam. *Farin. l. cit. n. 22.* vel traduntur carceri, vel relegantur in
 Q9 pœn.

perpetuum exilium. 3. per can. indignè 21. caus. 12. q. 2. jubentur Sacrilegi res Ecclesiarum injustè accipientes, vel possidentes, aut retinentes, nisi citò se correxerint, anathemate ferri, seu excommunicari: quâ Excommunicatione innodati permaneant usque ad congruam satisfactionem c. conquestus 16. de for. compet. Tholof. p. 3. Synt. l. 33. c. 15. n. 2. Farin. cit. q. 172. n. 17. Begnaud. V. furtum n. 7. Pirhing hic n. 32. v. similiter.

227 Cæterùm crimen Sacrilegii, adeoque etiam furti Sacrilegi est crimen mixti fori, ita, ut etiam Laicus à Judice Ecclesiastico puniri possit, & præventioni inter Judicem Sæcularem, & Ecclesiasticum locus sit c. cum sit 8. & ibi Abb. n. 1. de for. compet. c. conquestus cit. Diaz pract. crim. can. c. 91. in addit. V. definitionem lit. A. Farin. q. 172. cit. n. 31. Pirhing hic n. 34. quamvis ex consuetudine in aliquibus locis de Sacrilegio solus Judex Sæcularis cognoscat, teste Clar. §. Sacrilegium n. 3. ubi ait, justum à se suspendi quendam, qui vas S. Eucharistiæ ex Ecclesia abstulit.

228 Quæritur 2. quid sit plagium, & quæ sit ejus Poena? R. est, quo liber, homo, vel servus alienus surripitur, vel abducitur animo celandi illum, Farin. pract. crim. q. 165. n. 45. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 2. Carpzov. pract. crim. q. 83. n. 85. §. 86. Illung tr. 4. c. 3. n. 1; l. fin. Pirhing hic n. 35. König ibid. n. 27. Magnif. D. Verlohner Ad. Leg. de Plagiar. n. 1. Committi potest in hominem liberum, & in servum. Propriè tamen committitur in solum hominem liberum, qui sui juris est; nam si liberi, in potestate parentum constituti, surripiantur, vel abducantur, potius furtum committitur §. interdum 9. Inst. de oblig. que ex delict. & ideo patri furti actio competit l. eum, qui 14. §. si filius. 13. ff. h. tit. non autem matri, quæ liberos in potestate sua non habet. l. mater 38. ff. eod. Pirhing n. 35. Reiffenstuel n. 52. Multò magis furtum facit, qui furatur alienum servum, vel ancillam; quia servus, & ancilla est quædam possessio domini: ut adeò hunc surripiens non minùs furti se reum faciat, quàm si quis furetur quodcunque alterius animal. Azor p. 3. l. 5. c. 12. pr. Molin. tr. 2. D. 681. n. 14. v. hac eadem ratione.

229 In hominem liberum committit Plagium 1. qui eum supprimit, celat, in vinculis derinet l. non statim 6. §. fin. ff. de Leg. Fab. de Plagiar. 2. qui eum scienter vendit, aut emit §. fin. cit. & l. si liberum 1. ff. eodem. 3. qui eum donat, vel dotem, aut alio modo in solum dat l. Lege Fabia 4. ff. eod. & Novell. 134. c. 7. 4. qui eum oppignorat, aut locat alteri. Novell. l. cit. Circa servum au-

tem committit Plagium. 1. qui ei persuadet, ut à domino fugiat, vel illum invito domino occultat, in vinculis retinet l. non statim cit. §. fin. 2. qui servum fugitivum cum rebus furto ablati scienter recipit l. si quis 12. c. eod. 3. qui servum fugitivum scienter vendit, aut emit §. fin. cit. Venditionis autem verbo comprehenduntur omnes Contractus, per quos dominium transfertur, ut donatio, permutatio l. Lege Fabia cit. Welenbec. ibid. n. 2. Mohr. tr. 2. D. 684. n. 7. Pirhing hic n. 35. §. 38.

In hoc crimen non incidunt Principes, & magni Domini, qui donant sibi invicem pygmæos, cantores, moriones, & similes; quia non dant illos, ut priventur libertate, sed donant, ut liberi maneat, sicut liberi erant apud donantem. Bartol. in l. 4. cit. Abb. in c. 1. h. tit. pr. Myler. ad Struv. Synt. Jur. Civil. exercit. 49. thes. 83. Pirhing hic n. 38. Magnif. D. Verlohner l. cit. n. 3. fin. Item in crimen istud non incidit Pater, in extrema famis necessitate vendens filios suos; quia hoc ipse in necessitate hujusmodi impune potest per l. fin. C. de Patrib. qui fil. distrax. non autem mater; quia potestas vendendi filios in tali necessitate est effectus patriæ potestatis: mater autem filios in potestate non habet §. femina 10. Inst. de Adopt. Utrum verò extra famis necessitatem ob aliam causam e. g. quia ab hostibus captus occidendus est, nisi certam pecuniæ summam exsolvat, pater filios possit vendere, controversa est inter DD. Affirmant allegati apud Theodoric. c. 9. aphorism. 8. n. 3. Melius negat Magnif. D. Verlohner n. 3. cit. quia famis necessitati nulla est par.

Pæna Plagii olim pecuniaria fuit de Jure Civili, quæ tamen jam olim ab usu recessit l. fin. ff. de Leg. Fab. de Plagiar. & gravior pæna pro modo delicti infligi coepit, nempe ut ejus reus, si ingenuus sit, gladio plectatur; si verò servus, vel libertus, bestiis subjiciatur l. quoniam 7. & l. fin. C. eod. ubi sermo est de Plagiariis, qui liberos homines, aut servos alienos abducunt, & vendunt, vel qui viventium filiorum miserandas orbitas parentibus infligunt, eos distrahendo, quibus est pæna mortis decreta. In aliis tamen casibus Judici permissum videtur imponere Plagiaris vel pænam levioris metallo, aut exilio, vel præter exilium aliam arbitriam pro modo delicti, & personarum l. fin. cit. & §. est §. inter 10. Inst. de Publ. Judic. Molin. tr. 2. de J. & J. D. 684. n. 7. Welenbec. ff. h. tit. n. 5. Carpz. pract. crim. q. 83. n. 87. §. seqq. Harppr. in §. est §. inter cit. n. 19. Pirh. hic n. 36. König n. 27. Reiffenst. n. 59. Magnif. D. Verlohner l. cit. n. 4.

¹³² In foro *pejus* criminis rei debent acriter puniri, sed citra mortem; quia Ecclesia poenam sanguinis non potest infligere *c. in Archiepiscopatu 4. de Raptor. Purb. n. 37.* Neque obstat textus *c. qui furatur 1. b. tit.* ubi refertur textus *Exod. 21. v. 17.* in quo poena mortis sancitur in plagarios; nam ut *Abb. ibid. n. 8.* notat, hoc *cap.* positum est sub Rubrica istius Tituli, ut sciatur, quod ij, qui furantur homines liberos, acriter puniendi sint, cum secundum Legem Divinam antiquam puniti sint morte: vel dici potest, quod per mortem hodie de Jure Canonico non intelligatur mors naturalis, sed Excommunicatio, quæ est quasi mors Civilis, quippe quæ velut mortuus à communione Fidelium Excommunicatus excluditur; cons. juxta hanc interpretationem Judex Ecclesiasticus excommunicare potest Plagarios, etiam Laicos, qui quoad hoc crimen, cum per illud Religioni Christianæ detrahatur, Jurisdictioni etiam Judicis Ecclesiastici subijciuntur. *Abb. in c. 1. cit. fin.* Item per mortem intelligi etiam potest Depositio ab Ordine, & Officio, quæ est etiam mors quædam Civilis; nam Excommunicatio per hominem infligi non potest, nisi quis contumax sit, & incorrigibilis *can. nemo 41. & ibi Gloss. V. nemo caus. 11. q. 3.* Denique nihil etiam obest, quo minus Judex, seu Prælati Ecclesiasticus eum, qui tam grave Plagij crimen commisit, possit tradere Curie seculari morte puniendum, adjuncta tamen protestatione, ne mortis, vel mutilationis poena eidem inferatur *arg. c. Prælati 2. de Homicid. in 6. Pirhing n. 37.*

¹³³ Quæritur 3. quid sit Crimen Peculatis, & quæ illius poena? hoc nomine intelligitur furtum pecuniæ publicæ *l. sacrilegi 9. §. Labeo 2. ff. ad Leg. Jul. Peculat. Sylv. V. furtum n. 3. Molin. tr. 2. de l. C. l. D. 684. n. 4. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 2. Illung. tr. 4. D. 3. n. 131. Pirhing. hic n. 39. Reiffenstuel. ibid. n. 61. Magnif. D. Verlohner. At. Leg. Jul. Pecul. n. 1. Pecuniæ autem nomine hic comprehenduntur omnes res, ad ærarium Reip. vel fiscum Principis pertinentes *arg. l. Lege 4. §. fin. ff. ad Leg. Jul. Pecul.* Adeoque definiti Crimen Peculatis potest, quod sit crimen publicum, quo pecunia, resve publica ab eo, cujus fidei, & periculo commissa non erat, surripitur *§. item Lex Julia 10. Inst. de publ. Judic. l. Lege Julia 1. §. 4. pr. ff. ad Leg. Jul. Peculat. l. Sacrilegi 9. §. Labeo 2. ff. eod.**

¹³⁴ Varijs autem modis committitur hoc crimen. 1. si surripiatur res, aut pecunia publica. Publica olim dicebatur, quæ erat Civitatis Rom. nam ob pecuniam, vel rem, alij Civitati inferiori subtractam, non Peculatis, sed furti datur. *R. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.*

batur actio *l. ob pecuniam 81. ff. b. tit.* Hodie Pecunia publica dicitur, quæ est Imperatoris, Regis, Principis, aut Civitatis superiorem non recognoscentis, aut etiam quæ spectat ad Principes Imperij, aut Civitates Imperiales; cæteræ verò Civitates pro privatis habentur *l. cum qui 16. ff. de V. S. Decian. l. 8. c. 28. n. 11. Harppr. ad §. 9. Inst. de publ. Judic. Theodor. c. 9. aphor. 3. n. 5. Magnif. D. Verlohner. l. cit. n. 3.* 2. si furto auferantur pecuniæ sacræ, & Religiosæ *l. Lege Julia 4. ff. ad Leg. Jul. Pecul. bona quippe Sacra sunt publica Sylv. V. furtum n. 3. Molin. D. 684. cit. n. 4. Farin. prax. crim. q. 171. n. 21. Pirhing. hic n. 39. fin.* 3. si quis in tabulis publicis minorem pecuniam, quam quid vendiderit, aut locaverit, scribat *l. hac lege 10. ff. eod.* 4. quando quis muros, aut fores civitatis effringit, perforat, & exinde aliquid submovet *l. qui perforaverit 11. ff. eod. aut prædam ab hostibus captam surripuit l. is qui 13. ff. eod.* 5. denique de Jure Canonico crimen Peculatis committunt etiam Presbyteri, alijque Clerici, qui bona Ecclesiastica sibi appropriant, vel alienant: ideoque excommunicantur, nisi res surreptas celeriter restituant *c. siquis 6. de reb. Eccl. non alien. & si restituere non possint, deponuntur can. Diaconi 35. caus. 12. q. 2. Farin. q. 171. cit. n. 10. Pirhing. hic n. 39. v. porro crimen.*

Pœna hujus criminis de Jure Civili ¹³⁵ est duplex: una pecuniaria; nam pecuniam publicam surripiens in quadruplum tenetur *l. sacrilegi 6. & l. is qui 13. ff. tit. cit. Bartol. in l. 6. cit. §. 2. Struv. Synt. Jur. Civil. exercit. 49. thes. 77. Theodor. c. 9. aphorism. 3. n. 12. Magnif. D. Verlohner. l. cit. n. 4.* Nec refert, utrum clam, vel palam pecunia fuerit surrepta *l. siquis 1. C. de his qui ex publ. ration. & l. qui in contractibus 8. C. de Jur. fisc. Et potest poena ista etiam exigi ab hæredibus, ut cum Gomez advertit D. Verlohner *l. cit.* Quodsi autem surripiat pecuniam fisco quidem debitam, sed nondum incorporatam, ad poenam dupli adstringitur *l. defensionis 7. C. de Jur. fisc. & l. siquis cit. C. de his qui publ. rator.**

Altera poena est corporalis: quæ ¹³⁶ quidem in privatis regulariter est Deportatio *§. item Lex Julia 9. Inst. de publ. Judic. & l. peculatis 3. ff. ad Leg. Jul. Peculat.* in cujus locum hodie successit poena furti Theodor. *c. 9. cit. aphorism. 3. n. 17. Struv. l. cit. König hic n. 62. Reiffenstuel. ibid. n. 29.* Judices autem, sive Magistratus, qui tempore administrationis publicas pecunias subtraxerunt, vel qui ministerium eis ad hoc exhibuerunt, aut subtractas ab eis scienter acceperunt, ultimo

timo supplicio afficiuntur §. Item Lex Julia cit. & l. un. c. de crim. Peculat. Molin. tr. 2. de l. §. I. D. 695. n. 38. Brunnem. ad l. cit. Struv. l. cit. Pirhing, hic n. 39. *¶* pena autem, König, n. 29. cit. D. Verlohner, n. 5. Magnif. P. Schmier, p. 3. de Delict. c. 2. n. 94. & alij apud istum.

137 Quaritur 4. quale sit Crimen abigeatus, & qualis sit ejus poena? *¶* Abigeatus est crimen extraordinarium, quo tenentur, qui dolo malo pecora ex pascuis vel ex jumentis, aut armentis lucri faciendi causâ abducunt & depradantur l. de Abigeis, 1. §. abigei 1. ff. de Abigeis, Molin. tr. 2. de l. §. I. D. 684. n. 6. Goedd. in l. ferri 255. ff. de V. S. Farin. prax. crim. q. 165 n. 39. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 2. Carpzov. pract. crim. q. 86. n. 26. Lauterbach. ad tit. cit. §. 1. seqq. Struv. Exercit. 48. thes. 108. Illsung. tr. 4. D. 3. n. 131. Pirhing hic n. 40. König n. 28. Reiffenst. n. 60. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 2. n. 16.

138 Grex proprium est ovium, suum, caprarum, aliorumque minorum pecorum, quæ ad pascendum gregatim emittuntur l. Lege Aquilia 2. §. ut igitur 2. ff. ad Leg. Aquil. Jumenta autem vocantur propriè equi, muli, asini, qui bajulando, & onus portando homines juvant l. legatis 65. §. jumentis 5. ff. de Legat. 3. & l. adiles 38. §. jumentorum 4. §. unde 6. ff. de Edict. Edict. Armenta verò propriè appellantur boves, & equi, qui aratro negotium peragunt l. legatis, & §. jumentis cit. l. boves 39. ff. de V. S. Boves tamen quandoque inter gregem numerantur, quoties plures boves à patrefam, non ad arandum, sed ad pascendum emittuntur l. si grege 22. ff. de Legat. 1. usus siquidem, & finis jumentum, & armentum à grege, nec non armentum à jumento discernit. Goedd. in l. Boves cit. n. 3. Carpz. l. cit. n. 23.

139 Porro hoc inter pecora minora & majora, discrimen in ordine ad Abigeatus crimen solerter notandum; nam ex minoribus pecoribus unum duntaxat abigens, de Crimine hoc non tenetur: sed Abigeus is est, qui uno eodemque tempore gregem ovium, caprarum, porcorum, aut vaccarum ex pascuis furripit; nam quantitas discernit furem ab Abigeo, ut ait Saturninus l. aut facta 16. §. quantitas 7. ff. de Pen. Grex verò abactus dicitur, quando oves ad minus decem, aut porci quinque, vel quatuor abacti fuerint Gloss. ibid. & Bartol. n. 2. Tholof. Synt. Jur. l. 37. c. 5. n. 1. Gomez. tom. 3. var. c. 5. n. 13. Molin. tr. 2. D. 684. n. 6. Farin. prax. crim. q. 167. n. 115. Carpzov. pract. crim. q. 86. n. 30. König. hic n. 28. Reiffenstuel. ibid. n. 60. Excipitur, nisi quis pecora hæc minora furetur, quasi artem exercens;

tunc enim si sapius i. e. ter ut minimum istud fecerit, etiam si unam duntaxat ovem, vel aliud simile animal singulis vicibus furripuerit, censetur Abigeus, & in poenas, huic crimini statutas, incidit l. fin. cit. §. qui sepius 2. Bocer. tr. de furt. c. 2. n. 199. Caball. resol. crim. cas. 160. n. 4. Carpzov. l. cit. n. 31. cum reliquis supra.

Contra Abigeus dicitur, qui de armentis, vel jumentis etiam unum duntaxat pecus, seu animal majus furripit l. fin. cit. pr. Cujac. l. 1. obs. 20. Tholof. c. 5. cit. n. 1. Damhoud. prax. rer. crim. c. 113. n. 1. Farin. l. cit. n. 117. Carpz. n. 32. cum cit. Quin & Abigeatus crimen committit non solum ille, qui ex agro, vel pascuis, sed etiam ex stabulo, vel domo quis ea abduxerit l. fin. cit. §. eum quoque 1. Bocer. de furt. c. 2. n. 209. Gomez. c. 5. cit. n. 13. Caball. res. 160. cit. n. 1. Farin. q. 176. n. 113. Carpzov. q. 86. n. 33. Quod si verò quis bovem aberrantem, vel æquos in solitudine relictos abduxerit, non Abigeus est, sed fur potius l. de Abigeis cit. §. abigei 1. Molin. n. 6. cit. Pirhing, n. 40.

Pœna istius criminis est, quod Abigei, qui sapius hoc crimen patrant, ad gladium damnentur; solet enim frequentia augere poenam, præsertim si ferro, vel armis abigant pecora l. de abigeis cit. pr. aliàs damnantur in opus publicum ad tempus pr. cit. Molin. tr. 2. D. 684. n. 6. Farin. q. 167. n. 111. Carpzov. q. 86. n. 34. Pirhing, n. 40. In honestioribus temperatur poena, & aut relegandi, aut ordine movendi sunt, nisi gladio abigant; tunc enim tanquam grassatores, seu latrones bestijs obijci debent l. abigei cit. §. quanquam 3. Illi verò, qui pecus ex stabulis abigunt, plenius, sive duntaxat puniri debent, quàm qui è grege, silva, aut pascuis l. fin. cit. §. eum quoque 1. quia cum effractione stabuli Abigeatum committunt, furtum autem quod cum effractione fit, gravius punitur, quàm quod sine effractione l. de bis 1. ff. de Effractor. Harppr. ad §. poena 5. n. 108. §. 109. Instit. de Oblig. quæ ex delict. Pirhing, hic n. 40. Hodierna consuetudine Abigei puniuntur ut fures, & quidem laqueo, si sine effractione, graviori etiam, si cum effractione delictum istud commissum est, modo pretium rerum ablatarum pretium §. solidorum attingat. Carpzov. l. cit. n. 39. König. n. 28. Reiffenstuel. n. 60.

Jure Canonico nulla certa poena in Abigeos constituta est: quia tamen SS. Canones poenas infligunt juxta qualitatem, & quantitatem culpæ, Abigeus autem improbius fur est, quàm alij, idè hoc Jure major etiam poena est imponenda, quàm ob furtum; adeoque poena Depositionis imponi Clerico poterit arbitrio

bitrio Judicis. Farin. q. 267. n. 109. Pir-
hug. n. 40. §. porro.

143 Quæritur 5. quid sit, & quas pœ-
nas habeat *Crimen de Residuis*? u. di-
versum hoc crimen est à crimine Pecula-
tûs; nam istud ab eo committitur, cujus
fidei & periculo pecunia non est commis-
sa, illud verò ab ipso Administratore. De-
scribi potest, quod sit crimen publicum,
quo pecunia publica ab eo, cujus fidei, &
periculo erat concedita, retinetur, & in
usum publicum, seu in rationes non refer-
tur. l. lege Julia 2. & l. lege 7. §. sed & qui 4.
ff. ad Leg. Jul. Peculat. Perez. ad Cod. tit.
eod. n. ut. Theodor. c. 9. apboris. 5.
Struv. Synt. Jur. Civil. Exercit. 49. thes. 70.
Magnif. D. Verlohner. At. Leg. Jul. Pe-
cul. n. 13. Magnif. P. Schmier. p. 5. c. 2. n.
95. Adedque hoc crimine non tenentur,
qui pecuniam per modum contractûs, vel
quali, sine publica administratione, in suam
fidem, & custodiam receperunt, quales
sunt Depositarij, & Creditores, factores,
socij, negotiorum, gestores, tutores &c.
Berlich. p. 5. concl. 57. n. 2. Theodor. l.
cit. n. 4. D. Verlohner n. 13.

144 Committitur hoc crimen duplici
modo, videlicet aut pecuniam publicam,
in certum usum destinatam retinendo, &
in eam non consumendo l. Lege Julia 2.
l. Lege 7. §. sed & qui 4. §. l. sacrilegi 9.
§. cum quoque 6. ff. ad Leg. Jul. Peculat. ut
eam pecuniam in suum convertendo usum.
§. cum quoque cit. Thofolan. Syntagm. l.
33. c. 20. n. 20. Decian. tr. crim. l. 8. c.
28. n. 18. Molin. tr. 2. de l. §. l. D. 684.
n. 5. Carpzov. præct. crim. q. 85. n. 4. Fa-
rin. q. 171. n. 61. König. hic n. 30. Reiffen-
stuel. ibid. n. 63. D. Verlohner. l. cit.

145 Poena Criminis de Residuis Jure Di-
gestorum est, quòd præter Infamiam, cun-
ctis criminibus publicis debitam, l. infamem
7. ff. de Publ. Judic. debeat hujus crimi-
nis reus restituere amplius tertiam partem
reij iniquè detentæ, vel non debitè eroga-
tæ, ita, ut qui 90. fl. malè retinuit, resti-
tuere, & sisco inferre debeat 120. l. lege
Julia 4. §. qua lege 5. ff. ad. Leg. Jul. Pecul.
ibi. Qua lege damnatus, amplius tertia parte,
quam debet, punitur. Brunem. ad Leg. cit.
Theodor. c. 9. apboris. 5. Struv. Synt. Jur.
Civil. exercit. 49. thes. 80. Lauterbach. ad
eund. tit. §. 11. König. n. 30. Reiffenstuel. n.
64. P. Schmier. n. 96. D. Verlohner l. cit.

145 Hodie hujus criminis rei extra or-
dinem puniuntur, non autem suspendij
poena, ut reliqui fures. Eckolt. ad l. 4.
§. 5. cit. Damhoud. prax. rer. crim. c. 115.
n. 1. §. seq. Wefenbec. §. item Lex Ju-
lia Peculatûs n. 5. 1. §. de publ. Judic.
Berlich. p. 5. concl. 57. n. 31. §. seq. Struv.
Exercit. 49. cit. thes. 80. & ibi Petr. My-
ler. Carpz. q. 85. n. 9. König. n. 30. D.

Verlohner. l. cit. Ratio mitius, quàm
cum cæteris furibus procedendi à Carp-
zov. l. cit. n. 11. §. seq. assignatur mul-
tiplex. 1. quia hujusmodi Administrato-
res non tam invito domino pecuniam con-
tractare videntur, quàm perfidè agere. l.
tres tutores 55. §. sed si 2. ff. de administ.
tutor. l. sacrilegi 9. §. Labeo 2. §. & ideo
ff. ad Leg. Jul. Pecul. 2. quia hujus-
modi Officiales ut plurimum pecuniam suo
periculo suscipiunt, ejusque nomine cau-
tionem præstare, ac fidejussores dare so-
lent, atqui res alicui sub periculo ejus com-
missæ, quasi propria ipsius esse videntur,
& nemo in re propria furtum committit,
3. quia juxta vulgatam, & communem In-
terpretum doctrinam administratio mitigat
delictum l. multi 6. ff. de Publ. & vedigal.
ut aded gravius peccare censeatur, qui
contractat rem existentem adhuc in Do-
mini manibus, quàm contractat fidei suæ
commisam; minus autem delictum minus
punitur.

Quæritur 6. quid sit *Crimen expila-
te Hereditatis*. & quæ poena illius? R.
est, quo quis ante, vel post aditam hære-
ditatem, sed necdum possessam rem hære-
ditariam mobilem dolo malo lucri causâ
contractat l. si expilata 2. §. apparet 1. ff.
expil. heredit. quia talis censeatur reus furti
l. his enim 70. ff. h. tit. quamvis in rigo-
re Juridico propriè furtum non commit-
tat; quia furtum admittitur in rebus ab
alio jam possessis. Struv. Synt. Jur. Civil.
Exercit. 48. thes. 95. Eckolt. ff. expil.
hered. §. 1. Brunnem. in l. 2. cit. Carp-
zov. præct. crim. q. 83. n. 76. Hinc etiam
furti actio in talem non datur l. 2. cit. pr.
& §. apparet. 1.

Committitur crimen istud propriè
ab extraneo tantum, qui sub nomine hære-
ditatis non continetur; nam cohæres, si
res quasdam ex hereditate jacente sibi ap-
plicavit, actione familia herciscundæ pul-
sands venit l. adversus 3. c. fam. hercisc. Cu-
jac. ibid. Eckolt. ff. eod. §. 4. Brunneman.
ad l. cit. Magnif. D. Verlohner. At. contr.
Expil. Hæred. n. 7. Ratio est, quia po-
tius suam, quàm alienam rem submovisse
censeatur, & delictum non præsumitur,
sed probari debet. Quòd si tamen dolus
manifestus cohæredis, res hereditarias
submoventis, pateret, ab accusatione ex-
traordinaria non foret exculpandus, ut
tradit Gloss. in l. 3. cit. sicut nec socius,
siquid dolo malo subtraxit ex rebus perti-
nentibus ad Societatem l. meritò 51. ff. pro
Socio.

Similiter actione expilata heredita-
tis conveniri non potest uxor l. uxor 5. ff.
expil. hæred. quia turpis actio adversus
uxorem non datur l. nam in honorem 2. ff. de
ad. rer. amot. sed res cum fructibus adhuc

extantibus rei vindicatione, si autem consumpti sint, Conditione ex Lege ab ea repeti possunt, *adversus 4. C. de crim. expil. hered.* Excipitur, nisi Matrimonium sit dissolutum per divortium; eo enim casu, si uxor ex hereditate mariti quondam aliquid submovit, ab hoc crimine non excusatur l. *ideo 3. ff. de act. rer. amot.*

250 Aliud est de Noverca, & Vitrico; nam hi si aliquid ex hereditate, privigno aliunde, quam à Patre delata, suppresserint, vel surripuerint, excusationem hujus criminis non promerentur l. *expilata 2. § l. seq. C. de crim. expil. hered.* Raro est, quia frequentia hujus delicti vincit reverentiam, his personis debitam; nemo quippe frequentius solet hereditatem expilare, quam Vitricus, & Noverca, Vi deatur *Salicet. Brunnem.* & alij in *ll. cit.* Magnif. D. Verlohner l. *cit. n. 3.*

251 Poena hujus criminis Jure Digestorum est extraordinaria, pro avaritate circumstantiarum infligenda. *Molin. tr. 2. de l. § I. D. 681. n. 9. Farin. prax. crim. q. 174. n. 25. Coler. p. 1. decis. 188. n. 6. Carpoz. praët. crim. q. 83. n. 82. König. bic. n. 31. Reiffenstuel. ibid. n. 65.* & sumitur ex l. *si quis 1. & l. Divus 3. ff. expil. hered.* quod tamen ut Magnif. D. Verlohner l. *cit. fin. cum Ott. Tabor. ad Const. crim. Carol. V. art. 165.* optimè advertit, solum intelligi debet, si cohaeres, uxor, vel maritus ex rebus hereditariis aliquid acceperit: nam si extraneus, qui cohaeres non est, istud fecerit, iste non minùs, ac ceteri fures, laquei poenam sustinebit, quippe cum Expilatores l. *de his 1. §. expilatores 1. ff. de effraët. §. expilat. fures atrociores nuncupentur.*

252 Queritur 7. quid sit Sepulchri violatio, & quomodo violatores hujusmodi puniantur? R. hæc fieri potest aut circa ipsum sepulchrum, vel monumentum, aut circa cadaver ibi tumulatum. Priori modo violatur sepulchrum 1. demolitione structuræ, ut si quis saxa, aut marmora, seu columnas aufert, insignia, & imagines, monumento infixas, destruit l. *si sepulchrum 2. ff. l. qui sepulchra 4. § l. seq. C. de Sepulchr. violat.* 2. inhabitatione, aut extruëione novi ædificij, non sepulchri causâ l. *Prætor cit 3. §. si quis 6 ff. eod.* 3. illegitima illatione cadaveris l. *prætor cit. §. si quis 3.* Requiritur tamen, ut hæc fiant dolo.

253 Posteriori modo hoc delictum committitur 1. contrectatione, corpus sepulchrum extrahendo l. *qui sepulchra cit.* 2. mutilatione, quod incantatoribus solenne est, qui quandoque solent corpora exhumare, & eorum membra mutilare, ut iisdem ad nefaria facta abutantur, 3. sponatione, detrahendo cadaveribus sepultis vestes, vel aliud, quo ornata sunt,

Magnif. D. Verlohner *Act. de sepulchr. viol. n. 8.* Hæc spoliatio, cum defuncti nil possideant, propriè furtum non est, neque spolum: unde ejus rei nec furti, nec spolij poenis, sed alia arbitrariâ pietendi sunt. *Carpoz. praët. crim. q. 83. n. 55.*

Pœna autem ista solet esse varia; 154 nam 1. qui ex dolosa petulantia corpora humata ex sepulchris extraxerint, & ossa exhumaverint, si humiliores fuerint, ultimo supplicio afficiuntur, si honestiores, aut deportantur, aut in metallum damnantur l. *fin. ff. de Sepulchr. viol. D. Verlohner l. cit. n. 9.* 2. qui vi armata more latronum cadavera spoliant, ultimo supplicio etiam ipsi; qui verò sine armis, ad minimum metalli poenâ afficiuntur l. *Prætor cit. §. adversus 7.* 3. qui reliquis cadaveris contrectaverit, aut sepulchri saxa, marmora &c. ædificandi causâ amoverit, à Constantino Imp. 10. libris auri fisco inferre puniuntur l. *qui sepulchra cit.* Judex verò, qui hoc delictum vindicare omisit, 20. libris multatur l. *si quis 3. Cod. eod.*

Queritur 8. quid sit, & quâ poenâ, 155 afficiatur Amotio termini? R. est crimen, quo quis terminos, vel lapides finales, Gravitæ = Stain / oder Marksaulen dolose eruit, aufert, aut mutat, vel ut precisè noceat alteri, vel ut eidem de fundo aliquid detrahat, & suo adjiciat l. *terminorum 1. § duab. seqq. ff. de term. mot. Siruv. Exercit. 48. thes. 110. König. n. 33. Reiffenstuel. n. 68.*

Pœna hujus criminis varia est, nam; 156 1. si extraneus terminum movit eo sine, ut discordias, & lites inter confines feminet, in terminos singulos, quos ejecerit, 50. aureos fisco in solidum inferre debet l. *fin. ff. de term. mot.* 2. qui terminos propellit, prædia sua dilatandi causâ, pro qualitate personæ, & ætatis puniuntur corporaliter l. *Divus 2. ff. eod. Const. crim. Carolin. art. 114.* quæ Constitutio etiam locum habet de Statuto nostro Bavaricæ Landt: *Freiheit p. 1. art. 16. §. 20.* 3. qui post licem in controversia de finibus contestatam terminos communes submovit, aut propulit ad jura adversarij obscuranda, pro facti circumstantia puniendus, & compellendus est ad terminum amotum, & tantundem de suo, ac simul omne damnum, & interesse restituendum. *Farin. prax. crim. q. 168. n. 104.* 4. qui lapides terminales furandi animo aufert, in hunc vel criminaliter animadvertendum, vel civiliter ad dupli, vel quadrupli poenam est condemnandus. *Farin. l. cit. n. 100.*

Adversus hæredes actio de termini 157 non moto non datur, quia ex delicto descendit: & hoc verum est, etsi cum defuncto lis contestata sit; quia actio hæc compar-

parata est ad poenam infligendam delinquenti *l. si is 3. & l. defunctus 5. C. si reus, vel accu. mort. l. si poena 20. & l. erimen 26. ff. de Pen.* Quodsi verò ex delicto aliquid ad hæredes pervenit, dabitur actio ad exhibendum, Condictio, vel Vindicatio, prout vel res ipsa, vel ejus æstimatio petitur. *hæc actio 5. ff. de calum. l. Civitatis 1. ff. de privat. delict. l. prætor. ait 2. §. fin. ff. vobonor. raptor.* Ultra unius anni spatium ad instar Actionum Prætoriarum actio hæc de termino moto non procedit *l. si verò 5. ff. de his, qui effud. vel dejec. & l. fin. ff. de popular. act.* Neque in hoc crimine adversus delinquentem perveniri ad capitis poenam potest, teste Carpzov. *pract. crim. q. 83. n. 70.*

¹⁵⁸ **Quæritur 9.** quando committatur *Furtum tigni*, & quæ ex hoc nascatur actio? *1.* Furtum tigni committere dicitur, qui tignum, seu materiam, ex qua componitur ædificium, v. g. tegulas, lapides, periticas, columnas &c. ex ædificio alieno mala fide subtrahit, & ædibus suis jungit. Adversus istum domino materia datur Actio de tigno juncto, ut in poenam duplum præstet *l. duodecim 1. pr. ff. de tign. junct.* An etiam Actio ista detur contra eum, qui tignum non furtivum, sed solum alienum bona fide junxit, controversatur inter DD. Negant Duaren. *ad tit. cit. Manz. in §. 29. Inst. de rer. divif. Zoccl. ff. tit. de tign. junct. n. 4.* Sed melius affirmant Bachov. *in Treutl. vol. 2. D. 20. thes. 6. lit. A. Vinn. ad §. 29. cit. Struv. Synt. Jur. Civil. exercit. 42. thes. 28. Eckolt. ad tit. cit. §. 4. Magnif. D. Verlohner. Act. de tign. junct. n. 3. Magnif. D. Schmier, p. 3. de Delict. c. 1. n. 54.* ex identitate rationis; nam actio hæc de tigno juncto est introducta, quia stante ædificio tignum vindicare non poterat, eamque ob rem domino erat consulendum, ut indemnus servetur: quæ ratio sine dubio locum habet etiam in bonæ fidei possessore. Accedit, quia bonæ fidei possessor, tignum alienum suis ædibus jungens, licet non dolosè, culposè tamen delinquit, quod non melius in qualitatem, & conditionem tigni per se, vel per alium inquisiverit. *Stryck. tr. de Act. forens. sect. 1. membr. 10. §. 12. Lauterbach, ad tit. cit. ff. §. 2. Miller. ad Struv. l. cit. lit. B. P. Schmier. l. cit. n. 55.* In eo tamen meliõs conditionis est bonæ quam malæ fidei possessor, quod ille non tantum regressum habeat adversus venditorem, aut alium traditorem tigni, sed etiam à furto censeatur immunis, nec possit conveniri Condictione furtiva, vel alia actione rei perfectoria. *Stryck. l. cit. §. 12. P. Schmier n. 56.*

¹⁵⁹ Porro actio hæc probabilis non datur adversus fabros lignarios, qui aliena

junxerunt tigna; ædificium tamen non possident, ut contra Struv. *l. cit.* advertit Tabor. *in suis Racemat. crim.* quia non jungunt proprio nomine; sed eo casu tenebitur is, cujus nomine jungitur, quippe qui per se ipsum junxisse censebitur juxta *Reg. 72. ff. de R. l.* Qui si deinde ædificium hoc vendiderit alteri, non poterit actione ista pulsari emptor; quia Leges *12. tabularum* actionem hanc attribuunt contra illum, qui convictus est tignum ædificio junxisse, ut patet ex *l. Lex 1. pr. in fin. ff. de tign. junct.* Quare eo casu adhuc tenebitur venditor, ne sit in ejus potestate se nexui obligationis invito creditore surripere. Struv. *Exerc. cit. thes. 29. & ibi Mylerus, Schütz in Lauterbach ff. eod. D. Verlohner l. cit. n. 5.* apud quem plura de hac Actione.

Quæritur 10. quamnam Actio competit ob arbores, vites, hederas, arundines, virgulta &c. furtim caesa? *1.* pro his, cessante actione furti, de Jure Civili variae competunt actiones: & *1.* quidem ex Edicto Prætoris actio Civilis arborum furtim caesarum, ut duplum præstet ejus, quod alterius interest arborem caesam non fuisse *l. furtim 7. §. fin. l. facienda 8. pr. & tot. tit. ff. arbor. furt. caesar.* *2.* ex Lege Aquilia in simplum *l. si furtim 1. ff. eod.* *3.* ex Interdicto quod vi, aut clam *l. sed si 11. ff. eod. & l. in duobus 28. §. colonus 6. ff. de Jurejur.* *4.* ex Lege *12. tabularum*, ut quis in singulas arbores caesas æris viginti quinque asses luat. Menoch. *de arbit. cas. 579. n. 2. sub fin. Capoll. de Servit. urban. præd. c. 81. n. 13. Gothofr. ad l. furtim 7. §. fin. V. duplum ff. eod. Berlich. p. 5. concl. 52. n. 2. Carpzov. pract. crim. q. 83. n. 2.* Porro actionum istarum uno consumit alteram, ita tamen, ut unâ finitâ, ad residuum, quod in priori non continetur, consequendum. reliquis experiri queat *l. furtim 1. & l. sed si 11. cit. Cujac. l. 8. obs. 24. v. si furtim, Wesenbec. ff. tit. eod. n. 1. Menoch. l. cit. n. 3. Carpzov. n. 2.*

De Poena istius delicti in Imperio Romano nã certi est constitutum, præterquam quod Carolus V. Imp. reos illius, seposito furti supplicio, pro more, ac consuetudine cujusque Regionis puniri voluerit. *Confl. crim. art. 168.* Neque contrarium probat *l. sciendum 2. ff. tit. cit.* ubi Gajus asseverat, eos, qui arbores, & maxime vites ceciderint, etiam tanquam latrones, cons. ultimo supplicio, puniri; nam, ut textum hunc explicat Stryck, *l. cit. §. 15.* æquiparatio hæc de necessitate puniendi tantum, non item de poenæ quantitate intelligenda est; is enim, qui vites cædit, illa, quæ ad vitæ sustentationem homini sunt necessaria, aufert, & hinc, ut Latro, qui hominis vitæ insidias struit, æstimatur.

Quæ

16. **Q**uæritur 11. quæ sit poena rapien-
tium res ex naufragio, vel incendio? *u.*
rapientes res ex naufragio multantur con-
fiscatione bonorum *Auth. navigia fin. c. b.*
sic. & aliâ etiam poenâ extraordinariâ pu-
niri possunt, ut *ibidem* additur. *Farin. prax.*
crim. q. 162. n. 75. § 76. Pirhing hic n.
41. Eadem poena imposita est furantibus
res, tempore incendii foras projectas *l.*
Pedius 4. ff. de incend. Farin. l. cit. n. 78.
Pirhing n. 41. cit. Hodie autem aufe-
rens res, in naufragio projectas in terram,

punitur poenâ arbitrariâ pro qualitatibus
personarum *l. de submersis s. C. de naufrag.*
Menoch. de arbitr. cas. 297. n. 1. Pir-
hing l. cit.

Præter actionem, & poenam crimi-
nalem contra furem, auferentem res oc-
casione incendii, vel naufragii, datur etiam
Actio Civilis ad restitutionem rerum ab-
latarum intra annum in quadruplum, post
annum verò in simplum *l. prætor ait 1.*
pr. ff. de incend. Farin. n. 80. Pirhing l. cit. §.
bis addendum.

TITULUS XIX.

De Usuris.

Furti, & Rapinæ subjungitur *Usura*,
sic dicta ab *Ufu*, sicut *Cultura* a *Cultu*.
In genere significat usum alicujus rei:
in hoc sensu Cicero pro *Rabir. Posthum.*
usum vitæ appellavit *Usuram lucis*. *Ma-*
gis stricte adhibetur ad significandum in-
crementum, vel lucrum, & commo-
dum, seu fructum, ex usu rei provenien-
tem, juxta eundem Ciceronem *de Senect.*
ubi, *Terra*, inquit, *nunquam sine usura*
reddit, quod accipit, ubi fructus supra
semen, & quasi lucrum, quod terra ex se-

mine sibi mandato reddit; *Usuram* vocat.
Azor p. 3. l. 5. de Usur. c. 1. not. 2. Mol-
lin. tr. 2. de J. § J. D. 303. n. 1. Laym.
l. 3. tr. 4. c. 16. n. 1. Palao tr. 30. D. 4. p.
8. n. 1. Vallens. hic §. 1. n. 1. §. Usura, Engl
n. 1. Pirhing n. 1. Reiffent. n. 2. Stri-
ctissime, ac specificè accipitur pro lucro,
quod ex mutuo provenit: & in hac signi-
ficatione ad Titulum præsentem spectat, ac
dividitur in *Lucratoriam*, *Moratoriam*, &
Compensatoriam.

§. I.

De Usura Lucratoria.

S U M M A R I U M.

1. 2. *Usura* definitio.
3. Diviso in *internam*, & *externam*, &
hujus in *Mentalem*, & *Realem*.
4. In *Expressam* & *Tacitam*.
5. *Usuræ* *Lucratoris* sunt graviter prohibita,
non tantum *Jure Ecclesiastico*.
6. &c. Sed etiam *Divino*, & *Naturali*.
11. &c. Non potest Princeps *Lege sua*, aut
Pontifex viâ *Dispensationis* eas licitas
facere, licet exigente bono communi,
illas possit permittere.

20. *Potest Lege*, vel consuetudine induci
certa quantitas, quæ nomine *damni*
emergentis, *lucris cessantis* &c. possit
exigi.

21. &c. Non autem, ut aliquid exigi supra
sortem possit titulo solius mutui.

24. &c. Etiam in favorem *causæ pie*.

26. &c. Non est per se illicitum mutuum
sub *Usuris* accipere, aut *illas* sol-
vere.

Quæritur 1. quid sit *Usura* *Lucratoria*,
& quotupliciter possit accipi? *u.*
posse dupliciter accipi, scilicet pro ipso
contractu, & pro objecto contractus, seu
pro lucro quod ex tali contractu percipi-
tur. *Primo modo* sumpta describitur à
Covar. l. 3. var. c. 1. n. 2. §. Usura, quem
sequitur *König hic n. 3. Pirhing n. 2.*
quod sit *actus voluntatis interior*, vel *ex-*
terior conventio dandi, vel *accipiendi luc-*
rum aliquod temporale ultra sortem ex vi,
& *causâ mutui principaliter*. *Secundo mo-*
do accepta *Usura* est *lucrum immediatè ex*
mutuo proveniens, seu, ut alii explicant,

est *incrementum*, quod *vi mutui intenditur*,
& accipitur supra id, quod *mutuo datum*
est. *Sylv. V. Usura 1. pr. Azor p. 3. l. 5. de*
Usur. c. 1. not. 3. Molin. tr. 2. de l. §. 1.
D. 303. n. 9. Less. l. 2. de Just. c. 20. n. 18.
Laym. l. 3. tr. 4. c. 16. n. 1. Palao tr. 30.
D. 4. p. 8. n. 2. Tambur. l. 8. Decal. tr. 3. c.
8. §. 2. pr. Allung tr. 4. D. 2. n. 433 B. g.
nudell. V. Usura n. 1. Vallens. hic §. 1. n. 3.
Pirhing n. 2. König n. 2. Wiestner n. 2. Ref-
fenstuel n. 3. §. 4. & colligitur ex can.
plerique 2. & can. fin. caus. 14. q. 2.

Quod *mutuo datum* est vocatur
Sors, sive *Capitale*; quod *ultra hanc acci-*
pitur